

Oppem - Hof ten Steene - donjon

Beste lezers,

meestal publiceren wij per tijdschrift gemiddeld 5 à 6 artikels.

Uitzonderlijk zijn er deze keer 13... leuk is dat er ditmaal twee artikels bij zijn van nieuwe auteurs die de geschiedenis van hun vereniging in het daglicht zetten.

Francis Nys schrijft over *"50 jaar Chiro Eversheim"* en Gilbert Hoogsteyns (de voorzitter van de kerkraad Imde) over *"Een korte voorstelling van de parochie Imde"*.

Bij deze doet Berla een oproep aan onze verenigingen zoals jeugdhuizen, sportclubs, fanfares, toneelverenigingen, koren, kunstkringen, hobbyclubs en alle andere om hun geschiedenis neer te schrijven en bij ons voor het nageslacht te laten vastleggen.

Onze redactie geeft volledige ondersteuning aan de auteurs.

contact : Eric Van Baelen – Marc Gillisjans, via erfgoedberla@live.com

Onze archiefgroep is nog steeds op zoek naar oude foto's, films, documenten, voorwerpen,... met betrekking tot onze gemeente.

Op zolders, in laden en koekendozen zitten er zeker nog veel zaken die ons interesseren.

contact : Willem De Ridder – Dirk Verbelen, via erfgoedberla@live.com

En nu de corona-epidemie min of meer achter ons ligt hervatten wij opnieuw praatcafés, tentoonstellingen,... Meer details hierover krijg je via afzonderlijke mailings.

Veel leesplezier.

Jan Verbelen,
voorzitter.

Is erfgoed ook iets dat jij belangrijk en waardevol acht? Wil je ons een steuntje in de rug geven?

Wel, kom dan ook als lid bij onze kring en help ons de waardevolle zaken van gisteren door te geven aan allen die na ons komen...

Hoe?

GEWOON LID: stort € 20 op rekening BE80.7380.4197.7477 met vermelding van jouw email of jouw postadres
of nog beter:

STEUNEND LID: stort € 40 op rekening BE80.7380.4197.7477 met vermelding van jouw email of jouw postadres.

En samen zorgen we dat ons gezamenlijk verleden niet vergeten zal worden.

50 JAAR CHIRO EVERSHEIM: WE STEGEN MET EEN ZUCHT!

Francis Nys

In de gemeente oud-Meise (dus Oppem en Wolvertem even niet meegerekend), zijn 6 jeugdbewegingen actief: de jongens en meisjes van Chiro Meise, de jongens en meisjes van Chiro Eversheim en de Scouts en Gidsen van Sint-Brixius Rode, "de Scoete van Roj".

Het centrum van Meise en de gehuchten Sint-Brixius-Rode, Eversem en Limbos zijn gescheiden door een onzichtbare grens, gevormd door de Vilvoordsesteenweg, de N211.

Ons wereldbeeld in de jaren zestig-zeventig was simpel: ten zuiden van deze lijn ging je natuurlijk naar Chiro Meise en wie in Sint-Brixius-Rode woonde ging naar de Scouts en Gidsen. En Chiro Eversheim, dat waren de wijken van Eversem en Limbos. Daarbij vergaten we dat de lokalen op het grondgebied van Sint-Brixius-Rode liggen.

En volgens de overlevering wordt de grens tussen Eversem en Rode gevormd door een nu deels overkapte beek die door de Potaardestraat en de Gladiolenlaan snijdt.

Zo komt het dat er natuurlijk weinig mensen uit de wijk echt op het vroegere grondgebied van Eversem wonen.

Polarisatie is er van in het begin geweest tussen Chiro Meise, Chiro Eversheim en Scouts en Gidsen. Eigenlijk begon dit al toen de patronaten verdwenen en er verschillende jeugdbewegingen werden gesticht.

KAJ-proost Jozef Cardijn en de stichter van de Chiro Jos Cleymans stonden zelfs lijnrecht tegenover elkaar en voerden een ware machtsstrijd om de jeugd van Vlaanderen.

In de jaren zestig zetten de pastoors van onze parochies deze strijd verder.

Eversem was toen een klein gehucht met veel weiland en bossen, een paar boerderijen en een 30-tal huizen.

De woningen bevonden zich allemaal rond het kruispunt van de Kapellelaan met de Beigemsesteenweg en 50 jaar geleden waren er voorwaar nog cafés, een slager, enz.

In 1964 kwam daar definitief verandering in. De "Kleine Landeigendom" begon met de bouw van de eerste woonwijken in de velden van Eversem.

Herman Boon, die onderpastoor was van de parochie Meise, was al sinds 1959 pogingen aan het ondernemen om in Eversem één of andere Chiroactiviteit te ontwikkelen.

Het was echter niet evident om een geschikte locatie te vinden en in 1965 kon een voormalige kruidenierswinkel aan de Kapellebaan aangekocht worden.

De aangrenzende schuur werd omgetoverd tot een stemmige wijkkapel die eveneens dienst deed als parochiezaal en feestzaal.

Het eerste wijkhuis was geboren en zou een vaste stek worden voor Chiro, KWB, KAV en de wekelijkse eucharistieviering.

Eigenlijk speelde dit alles zich af op het grondgebied van de parochie Sint-Brixius-Rode en pastoor De Belder, die in 1967 mee aan de wieg stond van de KAJ (*de Scouts en Gidsen vanaf 1970*) kon er niet mee lachen.

De komst van de lokalen zorgde ervoor dat Proost Herman Boon enkele van zijn leiders en leidsters uit Chiro Meise uitstuurde als apostelen om in Eversem een Chiro op te starten.

Chiro Eversem werd gezien als een satelliet van Chiro Meise.

Dit betekende dat er gezamenlijk op kamp werd gegaan van 1967 tot 1970 en de leidingskringen bleven doorgaan in Meise.

Leiding en leden pendelden heen en weer tussen Meise en Eversem.

Herman Boon werd in 1970 opgevolgd door Pater Pluymers als nieuwe proost van Chiro Eversem.

Pluymers vond dat Chiro Eversem onafhankelijk verder moest, zonder Chiro Meise en hoewel hij meer een Scoutsman was, zocht hij een compleet nieuwe ploeg bij elkaar.

De leiding bleef wel komen vanuit Chiro Meise aangezien de leden uit de nieuwe woonwijk nog te jong waren.

Er werd een nieuwe start gemaakt en sindsdien is de benaming **Chiro Eversheim jongens**.

Eversem werd Eversheim naar de oud-Frankische naam van Eversem.

De jongens kregen het stamnummer B217 in het werkjaar 1970–1971 en **Chiro Eversheim meisjes** volgde 1 jaar later met stamnummer BM20.

Zo gebeurde het dat in 1971 het eerste kamp naar Kessel-Lo plaatsvond zonder Chiro Meise: 33 jongens samen met 6 leiders, 1 proost en 4 bivakouders. Welgeteld 3 afdelingen, geen speelclub, geen aspiranten.

Het thema van het eerste kamp was *“We stijgen met een zucht”* en deze titel bleek later bijzonder toepasselijk. Chiro Eversheim werd een succesverhaal met een snel groeiend ledenaantal. In 1972 gingen ook de meisjes van Eversem voor de eerste maal zonder Meise op kamp.

De eerste jaren was er nog veel samenwerking tussen Chiro Eversheim en Chiro Meise.

Er waren de kleinere activiteiten per afdeling en elke 2 jaar vond het gezamenlijk groepsfeest plaats in de sporthal te Meise.

Aanvankelijk kwam er nog veel leiding vanuit Meise maar sinds halfweg de jaren zeventig bestond de leiding volledig uit jongelingen uit Eversem.

Chiro Eversheim breidde snel uit met een afdeling aspiranten-jongens en die konden terecht in een klein chalet, een voormalig frietkot, dat later nog een belangrijke rol zou spelen in de geschiedenis van jeugdhuis *“Den Droes”*.

Het wijkhuis werd echter in 1974 bouwvallig verklaard.

Rakkers, toppers en kerels op de eerste verdieping mochten niet meer rondspringen: ze zouden wel eens samen met het plafond op de meisjes kunnen terechtkomen op het gelijkvloers.

De meisjes trokken van 1974 tot 1976 naar de vroegere pastorie van St-Brixius-Rode en de jongens verhuisden naar het gelijkvloers.

Kwaliteitsvolle huisvesting voor jeugdbewegingen was toen al een probleem in Meise.

Oud-leider en toen volwassen begeleider Johan Depuydt, kreeg te horen dat er in Gent-Brugge een chalet zou vrijkomen dat 2 jaar dienst had gedaan als tijdelijk kantoor op een werf van een petroleumraffinaderij.

Met de hulp van schepen Xavier Olbrechts werd het chalet aangekocht door de gemeente.

Het werd neergepoot achter de school van Sint-Brixius-Rode maar de naam Chiro Eversheim bleef behouden. Toegegeven: *Chiro Sint-Brixius-Rode of de Chiro van Roj*, klinkt niet echt goed, toch?!

De gemeente, de Chiroleiding, KWB, KAV en vele sympathisanten sloegen de handen in elkaar en het gebouw werd grondig aangepakt. Het gebouw was een lege doos en alle afwerking moest nog gebeuren: funderingen, vloeren, elektriciteit, schilderwerken, enz.

Zo werd *De Linde* vzw een feit en in september 1976 vonden de eerste Lindefeesten plaats. Het polyvalente gebouw staat er nog steeds en deed doorheen de jaren dienst als lokaal voor de Chiro en andere verenigingen zoals KWB, KAV, KVLV en de Landelijke Gilde.

Het deed ook een hele tijd dienst als refter voor de schoolkinderen en

gedurende een aantal jaren waren er zelfs twee klaslokalen in gehuisvest.

Het voordeel voor Chiro Eversheim was dat meisjes en jongens nu konden beschikken over lokalen in hetzelfde gebouw.

Midden jaren zestig was Chirojeugd Vlaanderen bezig met een moderniseringsoperatie.

Het oude, ietwat militaristisch aandoende uniform werd vervangen maar niemand was echt wild van het nieuwe ontwerp. Gevolg: een wirwar van uniformen. Een deel van de leden schafte zich het nieuwe ontwerp aan en een ander deel bleef koppig het oude uniform dragen.

In 1980 ging Chiro Eversheim voor de eerste maal op kamp naar het buitenland met de oudste afdelingen, sindsdien een 5-jaarlijkse gewoonte.

Meisjes en jongens bivakkeerden in Oostenrijk in dezelfde straat maar in aparte gebouwen.

Het was ook in deze periode dat de eerste volwassen begeleiders ten tonele verschenen. Zij opereerden nog naast de proost maar stilaan namen zij zijn plaats in.

Ook werd er door het groeiend aantal leden vanaf dan geopteerd voor een gezamenlijke hoofdleiding.

In 1980 werd door 2 Chiroleiders en 2 Scoutsleiders het idee gelanceerd om een jeugdhuis op te richten op het terrein naast de Chiro- en Scoutslokalen.

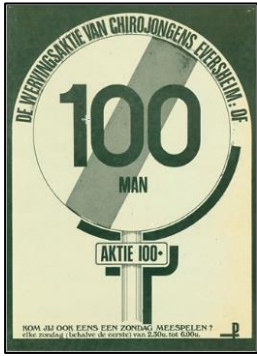
De chalet die mee was verhuisd naar de Linde-site werd omgebouwd tot jeugdhuis "*Den Droes*".

In september 1981 gingen de deuren daar voor de eerste maal open.

In 1980 organiseerde Chiro Eversheim ook voor het eerst het groepsfeest in de Linde zonder Chiro Meise.

Daarmee werd de navelstreng met de Chiro uit het centrum definitief doorgeknipt.

Het contact zou in de volgende decennia volledig verwateren.

In de jaren '80 zien alle Vlaamse jeugdbewegingen hun ledenaantal drastisch dalen. Hoewel de Chiro standhoudt, verliest ook zij meer dan 20.000 leden en een honderdtal groepen.

In 1983 telde de jongensgroep voor de eerste keer 100 leden, bereikt na de "actie 100+".

Maar ook onze Chiro moet voor het bivak regelmatig een beroep doen op interim-leiding, oud-leiding die op kamp bij een afdeling assisteert.

In 1984 kwam er een verandering die 10 jaar later van groot belang zou zijn voor onze Chiro.

De gemeente plaatste op het terrein van De Linde 3 prefab-lokalen ter uitbreiding van de uit haar voegen barstende school.

Proost Pater Pluymers, die al in 1976 gekant was tegen de bouw van het Linde-gebouw, sprak in zijn preek zijn verontwaardiging hierover uit. Hij verkoos een stenen bouwwerk voor de jeugd, dat dan ook dienst kon doen als cultureel centrum.

Toch kwamen de prefab-lokalen er datzelfde jaar en de school nam ze in gebruik terwijl het terrein errond nog een werf was.

Pater Pluymers had het over "de kinderen die zich een weg moesten banen door de loopgraven om hun lokaal te bereiken".

In het parochieblad schreef hij een vlammend artikel over het aangroeiende "barakkenkamp" in Eversem.

Ook in 1984 past Chirojeugd Vlaanderen de stamnummers aan: respectievelijk **BJ0202** voor de jongens en **BM0202** voor de meisjes.

In de jaren 1990 braken er betere tijden aan: na de crisisjaren steeg het ledenaantal en het Linde-gebouw werd stilaan te klein.

Eind 1994 verhuisden alle schoolkinderen naar de gloednieuwe school midden in de wijk van Eversem en de 3 prefab-gebouwen van vzw De Linde gingen naar onze Chiro.

De speelclub werd in Eversem gesplitst in *ponkels*, de jongensspeelclub, en *pinkels*, de meisjesspeelclub.

Chirojeugd Vlaanderen zou pas tien jaar later overgaan tot dezelfde beslissing. Zij kozen de naam "ribbels" maar elke chiro mocht de initieel gekozen benamingen behouden.

Chiro Eversheim was altijd op kamp gegaan in gebouwen, aangevuld met tenten voor de oudste afdelingen.

In de jaren negentig werd duidelijk dat zulke kampplaatsen steeds moeilijker te vinden waren en bovendien onbetaalbaar.

Er werd besloten om te investeren in eigen materiaal voor een volledig tentenkamp: tenten, zeilen, waterreservoirs, enz. Om dit allemaal te bekostigen werden er doorheen het jaar allerlei activiteiten georganiseerd.

De kookploeg werd uitgebreid en een technische ploeg zorgde voor logistieke steun.

In 1995 verbeterde Chirojeugd Vlaanderen zijn zwakke ontwerp uit 1974 met een volgende generatie uniformen voor jongens en meisjes. Een hele verbetering.

In dat jaar vierde Chiro Eversheim zijn 25-jarig bestaan met een voorstelling in de Linde en dit alles in samenwerking met leiding en oud-leiding.

Chiro Eversheim is altijd trouw gebleven aan de belangrijkste doelstelling van de Chiro: "Spelend Opvoeden".

Elk kind heeft behoefte aan ontspanning en beweging en de Chiro biedt deze mogelijkheid elke zondagnamiddag voor alle kinderen vanaf 6 jaar.

De voltallige leiding zorgt er elke keer weer voor dat de kinderen zich kunnen uitleven en spelen en ongemerkt heel wat vaardigheden kunnen opdoen.

De oudste kinderen van de eerste generatie leiders vervoegden eind jaren negentig zelf de leiding. Hun ouders hadden begin jaren '70 de krijtlijnen uitgezet: een geëngageerde, doelgerichte, serieuze aanpak van de Chirowaarden aangevuld met de nodige speelsheid en humor.

De sfeer van de beginperiode is blijven bestaan en werd doorgegeven van generatie op generatie.

In 2005 vierde Chiro Eversheim dan zijn 35-jarig bestaan.

Chiro Eversheim is niet onder één noemer te brengen.

Het is een verhaal van inspirerende zondagnamiddagen, pensenkermissen, eucharistievieringen, weekends, fakkeltochten, leefweek, werkweken, kerstmarkten, Chirobals, spaghetti'slagen, Extra-Muros, enz.

Het jaarlijkse bivak is het hoogtepunt van de werking: commandotochten, kampvuren, griezeltochten, droppings, trektochten, zangstondes, leidingsvergaderingen, familiedagen, grote en kleine spelen, allemaal hebben ze hun eigen verhaal.

Bovendien worden er vriendschapsbanden voor het leven gesmeed.

Het verhaal van de lokalen begon in 2011 van voren af aan doordat de prefab-lokale na 10 jaar intensief gebruik hun beste tijd hadden gehad.

De onderhandelingen met de gemeente draaiden op niets uit en in 2013 nam een groepje oud-leiding en sympathisanten onder leiding van Tom Van Thienen het heft in eigen handen.

Ze richtten de vzw *Build-A-Wall* op en in 2 fasen werden een prefab-gebouw en het oude stenen schoollokaal tot nieuwe Chirolokalen omgetoverd.

In 2015 kregen de jongsten hun nieuwe lokaal en in 2017 volgde de rest van de Chiro.

Zo kreeg wijlen pater Pluymers toch zijn stenen gebouwen en de door hem gehate barakken werden door de gemeente met de grond gelijk gemaakt. Op dezelfde plaats ligt momenteel een prachtig grasveld.

Daarmee is ook de derde en de laatste fase van de verbouwingen afgelopen.

Vzw *Build-A-Wall* werd in 2021 ontbonden. Dank zij hun inspanningen beschikt Chiro Eversheim nu over prachtige lokalen en een mooi speelterrein.

Chiro Eversheim startte in 2014 met *Chiro Eversheim Plus*.

Onder impuls van oud-Chiroleidsters Jolien Jaspers en Elke Stallaert en oud-volwassenbegeleiders Nathalie Swinnens en Stefan Peeters, was er vanaf nu ook Chiro voor kinderen met een beperking. Aanvankelijk de eerste zondag van de maand en later ook de derde zondag van de maand.

Jaarlijks komt daarbij het 4-daagse kamp en dankzij *Buid-A-Wall* is er ook voor hen een aangepast lokaal beschikbaar.

We stegen met een zucht sinds 1971!

Deze slogan is best letterlijk te nemen: de voorbije 10 jaar gingen zowel de meisjes als de jongens op jaarlijks bivak met elk een 100-tal leden, 15 leid(st)ers en een 10-koppige kook-en technische ploeg.

In 2015 was er het gemengd massakamp in België. De meeste activiteiten bleven per afdeling maar opening en sluiting gebeurden met de grote groep.

Ik had het geluk zo'n sluiting met 200 leden te kunnen bijwonen, een waar kippenvelmoment!

Het geplande massakamp kon niet doorgaan en er kwam een sterk afgeslankt bivak met strenge maatregelen en kleinere groepen.

Vele leden misten het voorbije jaar de Chiro enorm, maar gelukkig is dit stilaan verleden tijd en

draait de Chiromolen weer volop.

Van een 40-tal leden begin jaren '70 is Chiro Eversheim uitgegroeid tot een waar succesverhaal. De nieuwe leden komen allang niet meer alleen uit de wijk maar ook uit de omliggende gemeenten.

In het werkjaar 2020-2021 werd er zelfs een nieuwe afdeling ingevoerd door het groot aantal leidsters, de "aspi's 2002" naar het geboortjaar van de leden.

Bij de start van het werkjaar waren er 24 leiders en 24 leidsters!

Daar ontstond de idee voor de viering van het 50-jarig bestaan en in 2018 begonnen de voorbereidingen samen met een 15-tal enthousiaste oud-leden (ex-leiding).

Het was de bedoeling om in 2020 een multi-media-event te brengen in de Muze maar corona noopte ons tot uitstel, tot tweemaal toe.

De impact van het coronavirus op de werking van de Chiro valt niet te onderschatten.

Zondagsactiviteiten vielen weg en er was tijdelijk zelfs op zondag een uurtje Chiro online.

We stegen inderdaad met een zucht!

Chiro Eversheim en sympathisanten presenteren met trots
HET MULTI MEDIA EVENEMENT :

WE STEGEN MET EEN ZUCHT!

CHIRO EVERSHEIM BESTAAT 50 JAAR!

Voorstelling : Vrij 16/09/2022 (20U) - Zat 17/09/2022 (15U & 20U) - Zon 18/09/2020 (15U)
Inkom : 7 euro. De Muze - Brusselsesteenweg 69, 1860 Meise - Verantwoordelijke uitgever : Francis Nys

Reservatie is wel noodzakelijk: dit kan via een mailtje naar: nys311@hotmail.com

We hebben hier al allerlei benamingen en meervoudsvormen gehoord en gelezen voor de inwoners van onze gemeente en de deelgebieden ervan. En vermits een kleine rondvraag ook verscheidene benamingen en schrijfwijzen opleverde, hebben we de kwestie dan maar voorgelegd aan onze hoogste officiële overheidsinstantie in dit verband: de dienst taaladvies bij de kanselarij van de Vlaamse Regering. En op 20.05.2022 kwam onderstaand antwoord... met waarschijnlijk enkele verrassingen voor sommigen...

HOE HETEN ONZE INWONERS EIGENLIJK?

Stefaan Croon

Team Taaladvies

Dep. Kanselarij & Buitenlandse Zaken Vlaamse Overheid

Inwonersnamen bij Vlaamse en Nederlandse plaatsnamen maken we doorgaans door **-aar**, **-naar** of **-enaar** aan de naam toe te voegen. In de gevallen die u ons voorlegt, kan dat vrij probleemloos.

Hier en daar is er wat variatie mogelijk.

- (De) Nekker: **Nekkeraar**
- Amelgem: **Amelgemenaar** (zoals Waregemenaar, Wevelgemenaar, Zottegemenaar)
- Eversem: **Eversemenaar** (zoals Hemiksemenaar, Merksemenaar)
- Hasselt: **Hasselaar**
- Imde: **Imdenaar**
- Limbos: **Limbossenaar**
- Meise: **Meisenaar**
- Meuzegem: **Meuzegemenaar** (zoals Waregemenaar, Wevelgemenaar, Zottegemenaar)
- Nerom: **Nerommenaar**
- Oppem: **Oppemenaar** (vermits de "e" in Oppem toonloos wordt uitgesproken, zoals in "de")
- Rode: **Rodenaar**
- Rossem: **Rossemenaar, Rossemenaar** (vgl. Hemiksemenaar, Merksemenaar)
- Slozen: **Slozenaar** (zoals Huizenaar)
- Westrode: **Westrodenaar** (zoals Sint-Genesius-Rodenaar, Sint-Oedenrodenaar)
- Wolvertem: **Wolvertemenaar** (zoals Zaventemenaar)

Overigens is er niet bij alle plaatsnamen een bijvoeglijk naamwoord of een inwonersnaam in gebruik.

In die gevallen moeten of kunnen we een omschrijving gebruiken: een man uit Spa, een inwoner van het Verenigd Koninkrijk, een meisje uit Malle, de inwoners van Zeveren, hij is van Nederokkerzeel, zij komt uit Berg.

Dergelijke omschrijvingen zijn overigens altijd mogelijk, ook bij de namen die u ons voorlegt.

Toelichting

De vorming van **mannelijke inwonersnamen** is nogal onregelmatig.

Soms is de inwonersnaam afgeleid van de land- of plaatsnaam zelf, meestal met **-(en)aar** en **-er** (*Egyptenaar, Brusselaar, Nederlander, Parijzenaar*), soms van het bijvoeglijk naamwoord (*Argentijn, Pekinees, Romein*) en soms van een stam of wortel (*Duitser, Fransman, Rus, Belg*).

Er zijn ook 'onvoorspelbaardere' vormen, zoals Monegask, Spanjaard, Kortrijkzaan (*naast Kortrijkenaar*), Ninovieter (*naast Ninovenaar*); Korfioot, Kretenzer, Maltezer (*naast Maltees*), Vlaming, Oudenaardist (*naast Oudernaardenaar*) en Guatemalteek (*naast Guatemalaan*).

De vorming van **vrouwelijke inwonersnamen** is veel eenvoudiger. Het algemene principe is 'bijvoeglijk naamwoord + e' (*Gents - een Gentse, Spaans - een Spaanse, Belgisch - een Belgische enzovoort*).

Af en toe is er daarnaast een andere vorm in gebruik, bijvoorbeeld Française naast Franse.

De inwonersnamen op **-aar** hebben een **dubbel meervoud**, één met **-s** en één met **-en**.

De voorkeur voor één van beide vertoont soms verschillen binnen het taalgebied, vergelijk een Brusselaar - Brusselaars versus een Hagenaar - Hagenaren/Hagenaars. Het meervoud op **-en** wordt eerder in Nederland gebruikt dan in België.

LUCHTFOTO'S VAN HET HOF TEN STEENE IN OPPEM

In ons tijdschrift verscheen recent een lang artikel over het nu gerestaureerde Hof ten Steene met z'n oude donjon.¹ Daar stonden al heel wat foto's bij, maar eigenlijk geen overzichtsfoto's...

En daar wilde Berla wat aan doen: met de medewerking van de eigenaar-bouwheer, de

verantwoordelijke architect (en de nodige vergunningen van de gemeente en het bestuur van de luchtvaart) heeft **Dominique Hellinckx** met z'n professionele drone-apparatuur op **10.03.2022** voor ons gratis een aantal luchtopnames (en een korte video) gemaakt van het geheel, waarvoor onze hartelijke dank...

¹ Dirk Geeroms, "Het Hof ten Steene", Berla-tijdschrift nr. 141, januari 2022, blz. 31-49.

Het copyright van deze beelden berust bij de fotograaf Dominique Hellinckx, maar we kregen toestemming om ze eenmalig gratis in ons tijdschrift te publiceren.

DE SIRENE IN WOLVERTEM VOOR HET EINDE VAN WO2

Eric Van Baelen

Wie op zondag 08.05.2022 's middags in het centrum van Wolvertem was, zal minutenlang iets heel ongewoons gehoord hebben. Er was opeens een sirene aan het loeien die tot ver weg te horen was. Want op precies diezelfde dag 77 jaar daarvoor, werd op dezelfde plaats en door dezelfde persoon het einde van WO2 in Europa officieel aan de inwoners van Wolvertem meegedeeld.

De laatste bezettingstroepen van WO2 waren al begin september 1944 uit deze gemeente verdreven, maar elders in Europa sleepte de oorlog nog 8 maanden verder.

En dan kwam de aankondiging van de capitulatie in Europa omdat "alle strijdkrachten onder Duits gezag hun actieve operaties op 8 mei 1945 om 23:01 uur centraal Europese tijd zullen staken".

Dat was natuurlijk hét nieuws dat in de loop van die achtste mei overal ter wereld te horen was...

Die dinsdagmorgen 08.05.1945 waren de gemeenteambtenaren in Wolvertem gewoon aan het werk.

Eén van die aanwezigen daar was Jozef Marcel Van den Brande (°03.08.1928), die daar toen als bijna-17-jarige bediende de landbouwers hielp met hun ravitaillingsadministratie.

En omdat hij de jongste bediende op het gemeentehuis was, werd hém opgedragen om bovenaan de trap aan de ingangsdeur van het oude gemeentehuis een handgezwengelde sirene te laten loeien om zo het hele dorp het goede nieuws te melden.

Ondertussen zijn al die toenmalige ambtenaren niet meer onder ons, met uitzondering van die nu bijna-94-jarige Jef Van den Brande.

Dag-op-dag 77 jaar na die publieke aankondiging heeft hij dat ter herdenking van het einde van WO2 nog eens omstreeks dezelfde tijd en op dezelfde plaats herhaald door opnieuw een handsirene¹ luidruchtig in het centrum van het dorp te laten klinken.

¹ Een Engels model uit 1943, bereidwillig en gratis ter beschikking gesteld door David Moortgat uit Steenhuffel.

En nu gebeurde dit in bijzijn van zijn achternicht Gerda Van den Brande, de huidige burgemeester van de fusiegemeente Meise.

Een apart herdenkingsmoment dat Berla natuurlijk moest vastleggen...

Jef Van den Brande tijdens z'n legerdienst – foto 1948.

DE WITLOOFVEILING VAN WOLVERTEM

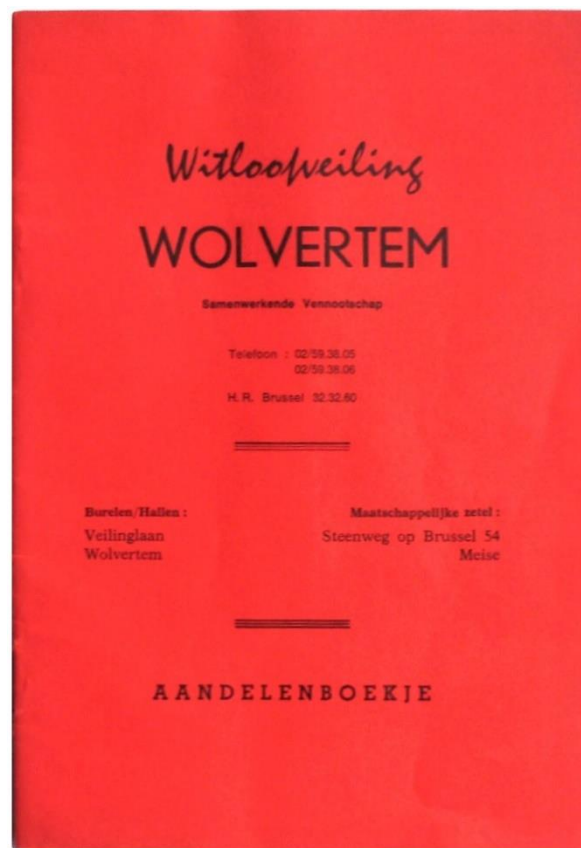
Marc Gillisjans

Jarenlang herbergde onze gemeente een centrum van het regionale “witte goud” met een groot gebouw van waar de culinaire specialiteit naar overal vertrok.

Dit is het verhaal van een bijna vergeten stukje plaatselijke trots...

Verpakkingsdoos.

Wat was het? ¹

Opgericht op 01.01.1968 als een Samenwerkende Vereniging.

Btw 400.713.136; H.R. 323.260

Zetel: Brusselsesteenweg 54 te Meise.

Opgericht bij akte verleden voor notaris Grootjans uit Grimbergen op 12.09.1964 voor 30 jaar.

Publicaties in de bijlagen tot het Belgisch staatsblad van 30.09.1964.

De aandeelhouders bij oprichting waren:

Ringoot (<i>Meise</i>)	14.000 aandelen
Heremans (<i>Perk</i>)	7.000 aandelen
Van Eycken (<i>Erps-Kwerps</i>)	7.000 aandelen
De Schouwer (<i>Brussel</i>)	7.000 aandelen
Lathouwers (<i>Wolvertem</i>)	2.000 aandelen
Van Doorslaer (<i>Humbeek</i>)	2.000 aandelen

De Raad van Bestuur bestond uit:

voorzitter: F. Ringoot,

ondervoorzitters: Heremans,

Van Eycken,

De Schouwer.

Het ontstaan

Begin van de zestiger jaren waren de grootste aandeelhouders waarvan hierboven sprake allen op eigen houtje bezig met het ter plaatse bij de boeren opkopen van witloof om het dan verder te verhandelen.

Ze waren dus enigszins concurrenten van mekaar en kwamen tot het besluit dat ze beter konden samenspannen om tijd, moeite en geld uit te sparen: ieder zou er beter kunnen van worden.

Er was echter een klein probleem : in Nieuwenrode bestond er reeds enkele jaren een veiling en men vreesde hiervan concurrentie.

¹ Bronnen: originele documenten en databanken van de Kruispuntbank der ondernemingen, FOD Justitie, Nationale Bank van België en Rijksdienst Sociale

Zekerheid. Zie ook: Marc Gillisjans, “Lathouwers: vervoer, aardappelen en witloof”, in Berla-tijdschrift nr. 138, blz. 22-27, juni 2021.

Het idee rijpte om een gebouw te laten oprichten dat als veiling dienst kon doen en waar de boeren dan zelf met hun witloof konden naartoe komen. De boeren uit de omliggende gemeenten konden dan naar deze veilingruimte komen om hun waren te verkopen, maar ze werden er alleen toegelaten indien ze lid waren van de WVV (witloofveiling Wolvertem) en hiervoor dienden ze dan 200 fr. te betalen wat hen recht gaf op 1 aandeel.

Er werden drie soorten witloof geveild :

- pakjes witloof van 500 gr, individueel verpakt in plastic folie;
- dozen witloof van 5 kg;
- dozen witloof van 7 kg met wat men noemde "den uitstek" (= minder goede kwaliteit).

Boeren die hun loof binnenbrachten kregen een nummer toebedeeld waarmee ze hun lot konden identificeren wanneer de verkoop begon.

Directeur en veilingmeester Jef De Donder bediende de klok vooraan in de roepzaal en nam nota's met aan zijn zijde Frans Lathouwers die de facturen zou bijhouden en andere formaliteiten diende te vervullen.

Jefke van de veiling zette het lot witloof van de boer in met een prijs die wat hoger was dan de vorige dagprijs, dus onder de marktwaarde en begon met de oproep.

De exporteurs konden dan hun bod uitbrengen op dit lot. Als de boer het niet genoeg vond kon die zelfs tegenduwen om de prijs meer op te drijven.

Veilingdagen gingen door van maandag tot zaterdag, telkens in de voormiddag.

De 5 laatste jaren zou de veiling 's avonds worden gehouden.

Jef De Donder tijdens een schoolbezoek onder de grote veilingklok.

De grote exporteurs waren de mannen van de Raad van Bestuur maar er waren ook zelfs enkelen uit de Vlaanders, namelijk uit Aalst en Sint-Lievens-Houtem.

Het witloof ging naar Frankrijk (Parijs en Saint-Etienne), Zwitserland en Italië langs de exporteurs Ringoot, Van Eycken en Heremans.

Soms werd er door De Schouwer al eens verscheept naar Amerika en deze loten noemde men dan *botenloof*.

Een zeldzame keer maakte men mee dat er in Japan interesse was maar deze gevraagde hoeveelheden waren echter miniem.

Boeren die geen lid van de veiling waren lieten hun loof door familieleden, kennissen en burens dan inpakken en verkochten het dan aan (voor Wolvertem) de gebroeders Lathouwers.

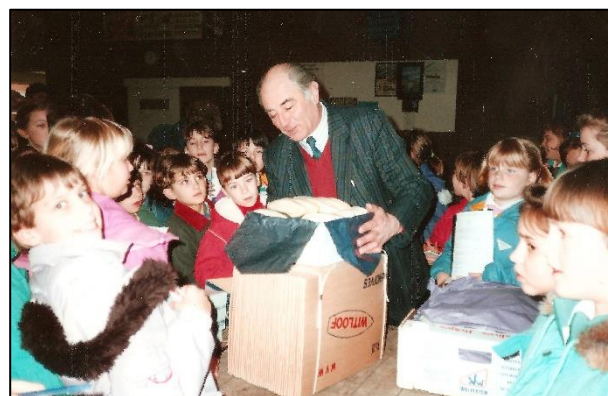
Jef Lathouwers ging na de verkoop de boeren uitbetalen en Frans Lathouwers kreeg een percentje uitbetaald voor zijn invoer in de veiling. Louis Lathouwers kocht op de veiling voor exporteur Van Eycken uit Erps-Kwerps en stond met deze op de veilingdagen telefonisch met hem in verbinding.

Georges Ringoot kocht in den beginne enkele jaren voor zijn broer Fernand. Daarna runde hij een eigen bedrijf. Jean Ringoot kocht dan voor Fernand indien deze afwezig was.

Waar vond dit alles plaats?

De eerste veiling startte in de schuur van Frans Lathouwers te Rossem aan de Veilinglaan en dit van september 1964 tot mei 1966.

In die periode waren ondertussen de gebouwen van de witloofveiling op de Veilinglaan 29 klaar en ze werden ingehuldigd door de toen liberale minister van economische zaken Jacques Van Offelen.

Jef De Donder in actie tijdens een schoolbezoek.

Het gebouw bestond uit 10 grote poorten, vijf links en vijf rechts met in het midden de roepzaal en conciërgewoning, waar eerst het gezin G. Moerenhout-Janssens, daarna L. De Decker-Mertens en G. Van Winckel-Didden hun intrek namen. Zij zorgden voor de opkuis, hielden een oogje in het zeil en namen na het sluiten van de veiling de telefoon aan. Op het einde was er het bureau van de firma Valo gevestigd.

Donder een volledige rondleiding en uitleg kregen over de werking van de veiling. Ook ging er een drietal keer een salon van de middenstand door.

En ook bals met Jimmy Frey, Paul Severs en zelfs Freddy Breck! Ook het Tiroler-orkest van Jos Van Beeck was er van de partij. Omtrent 1980 werd er door Eddy Merckx (toen burger van Meise) het vertrek gegeven van een cyclo-cross wedstrijd.

De veiling zelf ging door in het rechter gedeelte. Het linker gedeelte diende als opslagruimte voor de firma Nestlé uit Mollem (chocolademelkprodukten), Valo uit Londerzeel (suikergoed) en Sobemi uit het Antwerpse (blikken dozen).

De veilingperiode liep in de winter van september tot mei van het jaar daarop want in de zomermaanden werd er geen witloof geteeld.

Op het hoogtepunt van de WWV telde men wel 400 boeren-toeleveranciers maar per veilingdag kwamen er telkens maar een veertig à vijftig hun waar verkopen.

De veiling Wolvertem: groentenomzet 1964 december tot 1965 mei voor 9.400.000 frank.

De aanvoer bedraagt dan 1.500 ton.

Het aandeel van de veiling Wolvertem in de totale jaarlijkse aanvoer van witloof bedraagt dan 5% (ter vergelijking: Kortenberg 48%; Centrale Heverlee 22% en BTV Zellik 5%).

Vanaf 1971 speelden volleybalploegen van de meisjes en jongens op zondagen in de rechterkant van het veilinggebouw.

Regelmatig werden er ook schoolbezoeken gezien met jonge schoolkinderen uit de naburige gemeenten die er dan van directeur Jozef De

Het einde

Dit alles zou veranderen met de komst van de watercultuur. Maar dan was de zwanenzang van de witloofveiling Wolvertem reeds ingezet.

Reden? Het aantal boeren verminderde en nog meer: de witloofboeren die voor hun intensieve arbeid navenant minder verlood werden.

In een buitengewone algemene vergadering dd. 25.06.1997 stelt men vast dat de duur van 30 jaar op 13.09.1994 verstreken was zodat de vennootschap van rechtswege op dat moment in ontbinding was.

Bij akte dd. 30.06.1998 voor notaris Verelst in Grimbergen werden de beslissingen van de Buitengewone Algemene Vergadering authentiek vastgesteld.

30.06.1996: afsluiting boekjaar, neerlegging der rekeningen 21.04.1997;

30.06.1997: afsluiting boekjaar, neerlegging der rekeningen 13.01.1998;

15.07.1997: einde van de stopzettingprocedure;

18.09.1998: einde stopzetting.

In januari 2006 koopt de gemeente dan de site witloofveiling samen met 1 ha grond errond, met als bestemming het openbaar nut (cultuur, jeugd, sport en technische dienst) – foto mei 2009.

EEN KORTE VOORSTELLING VAN DE PAROCHIE IMDE

Gilbert Hoogsteyns

De oorsprong

De kern van Imde ontwikkelde zich tijdens de 8ste en 9de eeuw rond een villa of hofkerk, die waarschijnlijk ontstaan is door de oprichting van oratoria of private gebedskringen.

Ten behoeve van de plaatselijke heer ontwikkelden deze zich verder, en dit onder invloed van Ossel, dat lange tijd de hoofdkerk van het ganse gewest was.

Deze bidplaats werd dan later gebruikt door de ganse gemeenschap.

Deze kerk lag bij het *Hof van Imde*, waar nu het *Hof 't Elderen* zich bevindt.

De eerst geschreven bron dateert van 22.09.1112: toen maakte Odo, bisschop van Kamerijk, bekend dat door Onulphus van Wolvertem (die in Imde verbleef) aan de abdij van Dielegem een schenking werd gedaan.

De tekst vermeldt dat er twee kerken waren met elk een bijkerk, namelijk Wolvertem met Rossem en Meuzegem met Imde, dit laatste aangeduid als *Immethia*.

Deze oude naam voor Imde is een samenstelling van "*Imme*", dat een met gras bedekte vlakte zou betekenen en "*thia*" hetgeen op een meervoud wijst.

Op de Ferrariskaart uit de jaren 1770 wordt de plaats als "*Ympden*" weergegeven.

Kerk Sint-Kwinten – foto circa 1905.

Imde was onder het ancien régime de zetel van de *baronie van Imde*, maar bleef parochiaal afhankelijk van Meuzegem.

Imde werd tijdens de Franse bezetting bestuurlijk met het naburige Rossem samen gebracht in de gemeente *Rossem-Impde*. Deze gemeente werd in 1811 echter alweer opgeheven en beide dorpen werden toen bij Wolvertem gevoegd.

Als gevolg van het concordaat in 1801 tussen paus Pius VII en Napoleon werd de parochie van St.-Quintinus (Imde dus) op 20.12.1803 van de parochie Meuzegem afgescheiden.

De eerste pastoor was Isaak Reyers, die door zijn broer Joannes opgevolgd werd.

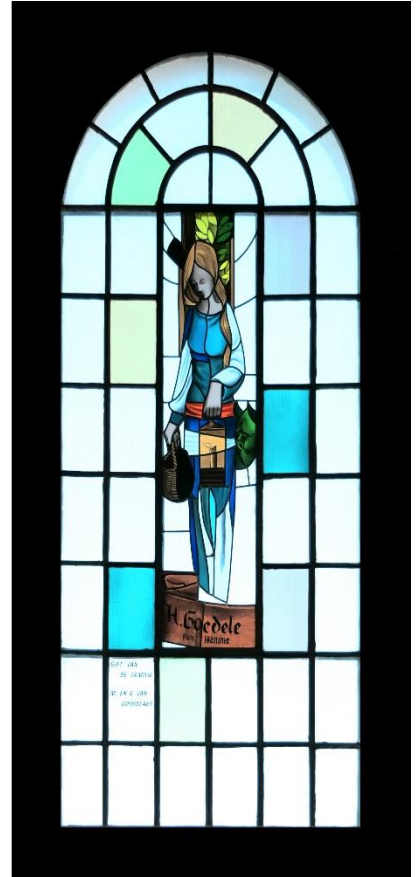
Nicolaas Van Humbeek en zijn echtgenote Maria Anna De Boeck stelden toen een huis ter beschikking als pastorie.

Aleydis van Schaarbeek

H. Guido van Anderlecht

H. Goedele van Hamme

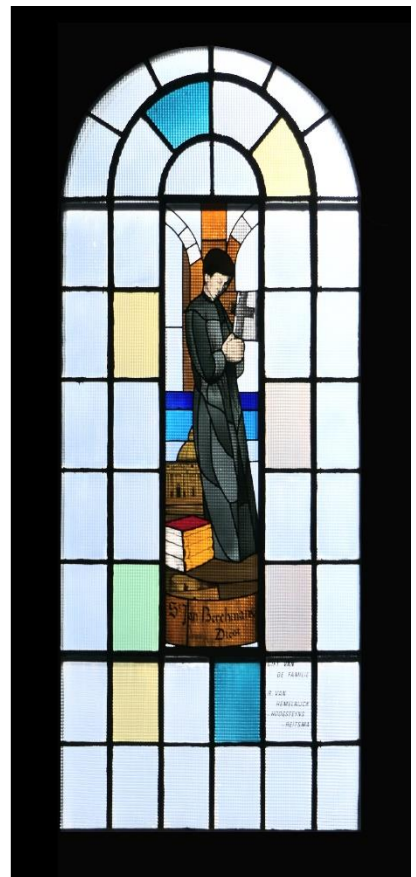
Glasramen schip (1987), noordmuur – foto's 24.02.2022.

Jan Ruusbroeck van Groenendaal

H. Wivina van Bijgaarden

St Jan Berchmans van Diest

Glasramen schip (1987), zuidmuur – foto's 24.02.2022.

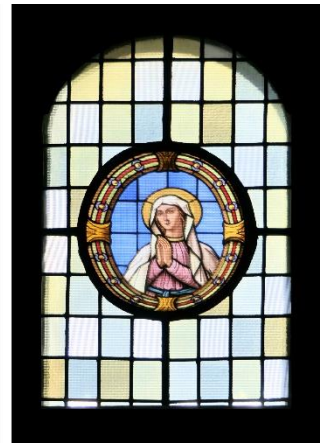
H. Aloysius Gonzaga

(onbekende heilige)

H. Jeanne d'Arc

H. Maria

Glasramen hoogkoor, links de noordmuur en rechts de zuidmuur – foto's 24.02.2022.

In 1838 werd het door hun erfgenamen, in uitvoering van de wil van hun ouders, aan de kerkfabriek geschonken.

De parochie Sint-Quintinus Imde neemt een unieke plaats in, als enige parochie grenst ze aan de 4 andere parochies van de vroegere zone Wolvertem.

In onze parochiezaal, die volledig omsloten is door een muur, is er plaats voor 30 personen. Kinderen kunnen er onbezorgd spelen omdat de toegang kan afgesloten worden.

De patroonheilige

De parochie kreeg als patroonheilige Quintinus toegewezen.

Hij werd in de tweede helft van de derde eeuw geboren. Zijn vader was Quintus Zeno, een Romeins senator, waarschijnlijk van Griekse afkomst.

Hij werd in 285 priester gewijd en trekt dan samen met elf gezellen over de Alpen en komt langs de Romeinse heirbaan in Parijs. Daar verspreiden ze zich en Quintinus slaat de richting in van het huidige Amiens, waar de Romeinen een nederzetting hadden.

Rictus-Varius, landvoogd over het westelijk deel van het Romeinse Rijk, liet Quintinus dagvaarden en opsluiten.

Aangezien Quintinus van aanzienlijke afkomst was, in tegenstelling met de doorgaans arme christenen, werd hij eerst aangespoord om zijn stand hoog te houden. Maar zelfs onder bedreiging en martelingen weigerde deze om zijn geloof te verzaken en de Romeinse goden te aanbidden.

“Echte adel” was, volgens Quintinus, het toebehoren aan Christus.

Uiteindelijk werd hij in Saint-Quentin (toen nog *Augusta Vermandorum*) op 31.10.287 onthoofd.

Het is op de dag voor Allerheiligen dat zijn feest gevierd wordt.

De H. Kwinten wordt aanroepen bij stuipen, het schreien, het schrikken, de waterzucht, reuma, hoofdpijn, kinkhoest, maagkwalen en de kwalen van de vingers.

DE PAROCHIE IMDE	
SAMEN MET MEUZEGEM VAN IN DE 12 ^e EEUW	
BEDIEND DOOR DE NORBERTIJNER ABDIJ	
VAN DIELEGEM-JETTE, WERD VANAF	
20 DECEMBER 1803 ONAFHANKELIJK,	
MET VOLGENDE PAROCHIEHERDERS:	
REYERS IZAAK	1803 - 1807
REYERS JAN-FRANS	1807 - 1814
THIELENS JAN BAPT., O.F.M.	1814 - 1818
VAN LANGENDONCK PETRUS-FRANS	1818 - 1855
DE MUYLDER PETRUS-JOZEF	1855 - 1898
LAMOT PETRUS-MARIA	1898 - 1919
DE WEERDT PETRUS-JULIAAN	1919 - 1945
VAN DER BURG ADR.-SIARDUS, O.PRAEM.	1945 - 1966
FEYEN JOZEF-JAN EV., O.PRAEM.	1966 - 1993
MICHIELS FRANS	1993 - 2006
LAGAE JAN	2006 -

Volgens sommige bronnen werd de heilige in onze parochie speciaal tegen het 'flerecijn'¹ aangeroepen.

Quintinus, in het Nederlands Kwinten, is de schutspatroon van artsen, slotenmakers en lastdragers.

Op zijn feestdag, de dag voor Allerheiligen, werd er graan geofferd dat eerst in Imde en de omliggende dorpen gebedeld werd.

Imde was bij het begin van de eerste wereldoorlog het toneel van een treffen tussen het Belgische en Duitse leger.

De slag bij Imde wordt elk jaar met de nodige luister herdacht op de zondag die het dichtst bij 24 augustus aansluit.

Op Allerheiligen wordt, in uitvoering van een stichting, in de namiddag een eucharistie gehouden ter nagedachtenis van alle overledenen en in het bijzonder zij die het voorbije jaar overleden zijn.

Ook even vermelden: de jaarlijkse inzameling van kleding, dekens, schoenen en linnen voor Wereldmissiehelp.

Het gebouw

Zoals we reeds meegaven was er in de 12de eeuw al sprake van een gebedsplaats rond een altaar in Imde.

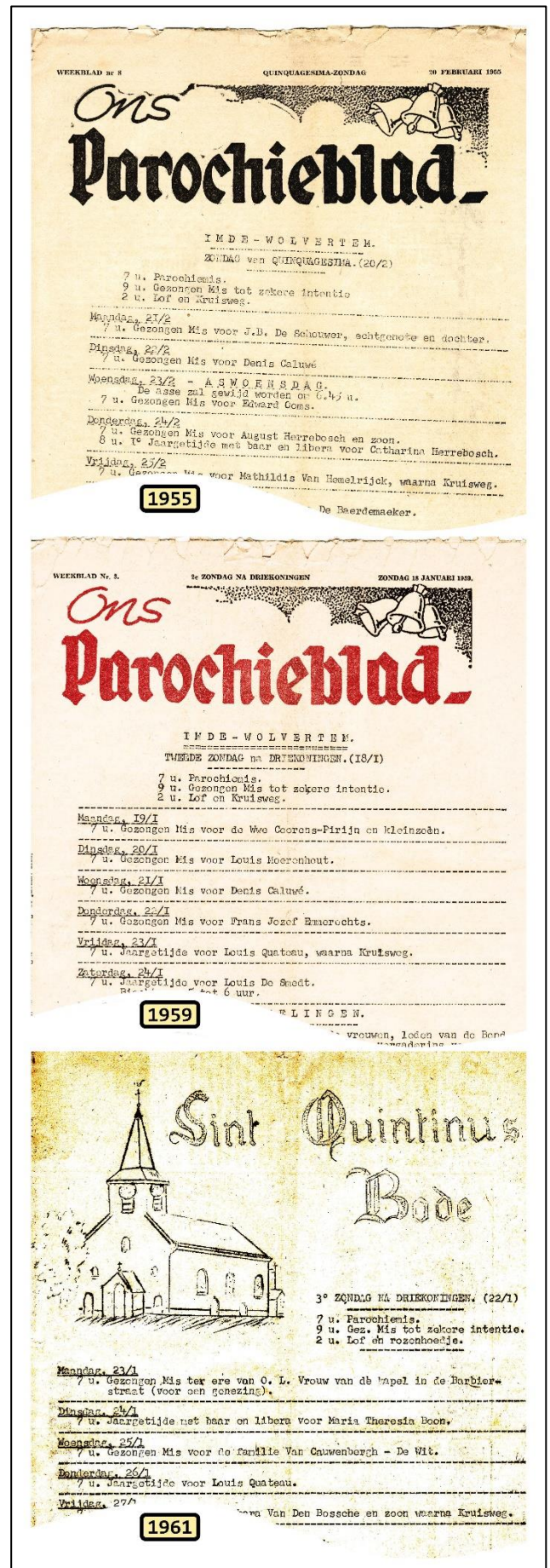
Rond 1440 wordt gewag gemaakt van een houten kapel. Dit kerkgebouw werd in de loop der jaren ongetwijfeld verschillende keren aangepast, details ontbreken echter.

Imde en Meuzegem vormden eerst één parochie, die door de norbertijnenabdij van Dielegem (Jette) bediend werd, tot 20.12.1803, toen Imde onafhankelijk werd.

Begin 1839 richtte de kerkfabriek van Imde een verzoek aan koning Leopold I:

"Sire, de leden die deel uitmaken van de raad van de kerkfabriek van de kerk van Impden onder Wolvertem hebben de eer hun gehucht, gelegen in het centrum van Wolvertem, voor te stellen; een groot deel van de inwoners van deze gemeente bezoeken er regelmatig de goddelijke diensten.

¹ Flerecijn: jicht of reumatische pijnen van het heupgewricht.

Om deze reden en de gevoelige aangroei van de bevolking, het aantal gelovigen dat de kerk bezoekt is zodanig dat een gedeelte genoodzaakt is om zowel in de winter als in de zomer in open lucht te blijven.

Deze toestand bestaat reeds gedurende ettelijke jaren, maatregelen zijn bovendien zeer dringend want hun kerk, die een van de oudste van de omgeving is, dreigt in ruïne te vervallen en is slechts in stand gehouden door middel van zeer dure herstellingen."

Men vraagt om de kerk te vergroten en om daarvoor subsidies te verlenen.

Dan gaat het snel: reeds op 04.03.1839 is er een Koninklijk Besluit dat subsidies toekent en op 28.05.1839 wordt in een ander Koninklijk Besluit toelating gegeven voor de bouw:

"De raad van de kerkfabriek van Impden wordt gemachtigd om de constructiewerken aan deze kerk overeenkomstig het gedetailleerde defoin² gehecht aan dit besluit"

Blijkbaar werd niet op de officiële toelating gewacht want reeds op 06.05.1839 werd de eerste steen gelegd voor de bouw van een nieuwe kerk, waarbij waarschijnlijk de basis van de toren behouden is gebleven.

Op 06.07.1839 werd het eerste 'gebond'³ gelegd. De inwijding door Kardinaal Sterckx had plaats op 06.09.1840.

De kerk is ingeplant op een heuvelhelling midden een ommuurd kerkhof.

Ze heeft een eenvoudig éénbeukig schip van drie traveeën en een smaller koor van twee traveeën, geflankeerd door twee sacristieën onder een lessenaarsdak.

Het is een neoclassicistisch getint gebouw met volledig gecementeerde gevels wat een nauwkeurige ontleding van de muren onmogelijk maakt. Nu is het kerkje helemaal in het wit geschilderd.

De westgevel met voorportaal heeft een korte, uitstekende vierkante toren onder een naaldspits. De vierkante toren met omlopende houten kroonlijst en ingesnoerde leien spits wordt bekroond door een ijzeren kruis en heeft een eenvoudig rondboog galmgat aan elke zijde.

² Defoin: definiëring, lastenboek.

In de toren hangen twee klokken.

De eerste uit 1768, werd geschonken door de prins van Turn en Tassis, heeft een diameter van 72 cm en heeft een RE-toon. Ze draagt de namen van prins Turn en Tassis, baron van Impde, pastoor Jan Baptist Van Den Daele en Stephanus Roelans, klokgieter te Sint-Joost-ten-Node.

De tweede klok uit 1951 is een gift van de familie t'Kint en alle parochianen, ze is 525 kg zwaar, heeft een diameter van en 91,5 cm en heeft een LA-toon. Deze klok werd gewijd op 11.11.1951 door Monseigneur De Smedt, toen hulpbisschop te Mechelen.

PAROCHIE ST QUINTINUS, IMPDE

Blijde Herinnering
aan de

Plechtige KLOKKENWIJDING

door

Zijn Excellentie Monseigneur DE SMEDT
Titelvoerend Bisschop van Elusa
Hulpbisschop van Z. E. de Kardinaal

OP ZONDAG 11 NOVEMBER 1951

H. QUINTINUS, BID VOOR ONS.

Ik vervang een zusterklok gewijd in 1846 en weggenomen den 23 Juni 1943.

Ik ben te Impde voor den Heer geboren in 1951 dank zij de toelagen en giften der parochianen.

Ik zal treuren met de bedroefden en jubelen met de blijden : moge het steeds in vrede zijn.

Z. E. H. A. P. VAN DER BURG, ord. præm. pastoor.
Peter Mr. Jacques t'KINT.
Meter Mevr. M. HOLVOET-GOETHALS.
Mr. Frans VAN DOORSLAER : Burgemeester.

Th. Van Lint, koster.

Deze nieuwe klok vervangt de klok die door de Duitsers werd weggehaald op 23.06.1943. Deze geroofde klok uit 1840, droeg de namen van de weledele heer Frans Jozef Antoon Pangaert d'Opdorp, ridder, pastoor Van Langendonck, dame Elisabeth Joanna t'Kint en Andreas Ludovicus Van Aerschot – Van den Ghein, klokgieter te Leuven.

³ Gebond: dakgebinte.

Vermeldenswaardig zijn ook de omlopende afgeschuinde plint van zandsteen en het korfboogvormig westportaal met afgeschuinde hoek- en boogstenen, die beide zouden kunnen wijzen op een oudere kern.

Er zijn drie kleine rondboogvormige westvensters voorzien van hardstenen imposten en lekdrempels.

De zijgevels van het schip en koor worden geopend door rondboogvensters op hardstenen lekdrempels; aflijnende kroonlijst op modillons.⁴

Schip en koor zijn overwelfd met een ingedrukt tongewelf, steunend op schijnribben en consoles met neogotische inslag.

Het oorspronkelijk omringende kerkhof bleef bewaard en werd uitgebreid aan de noordzijde waardoor het aansluit op de pastorietuin.

De oudste graven dateren uit de tweede helft van de 19de eeuw met uitzondering van twee 17de-eeuwse grafstenen tegen de noordelijke sacristie. Tegen de zuidelijke zijgevel werden twee soldaten begraven die sneuvelden bij de slag van Imde (24.08.1914).

Tegen dezelfde gevel staan diverse grafstèles waaronder een aantal neogotische.

In de vloer onder de toren bij de trap naar het oksaal is de grafsteen van Anna Verreycken, dochter van Louis Verreycken, heer van Impde, overleden op 31.08.1641, ingewerkt.

In de kerk vind je het neoclassicistische hoofdaltaar in de vorm van een portiekaltaar door de gebroeders Van Haesendonck (circa 1840) met een altaarstuk rond de marteldood van Sint-Kwinten. Er is ook het dienstaltaar door de gebroeders Van Buggenhout (1967), met dezelfde decoratie als het hoofdaltaar.

In de kerk kan je ook een stel schilderijen bezichtigen:

- “Boodschap van de engel Gabriël aan Maria”;
- “De vlucht naar Egypte” (Vlaamse school, 18de eeuw);
- drie doeken door C. Stevens: “Verheerlijking Sint-Kwinten” (1831), “Onze-Lieve-Vrouw schenkt de rozenkrans aan de Heilige Dominicus” (1834) en de “De boodschap van de engel Gabriël aan Maria” (1840).

Centrum Imde – foto 1988.

⁴ *Modillons*: uitspringende, meestal gebeeldhouwde stenen die een hoger uitspringend deel van de architectuur ondersteunen.

Daarnaast zijn er ook diverse obitborden uit de periode 1894-1961, de hardstenen doopvont met deksel in messing (circa 1840); enkele houten beelden onder andere “*de Heilige Johannes en Maria*” (18de eeuw), een beeld van de Heilige Antonius (17de eeuw) en de beelden van Maria en de H. Barbara in het hoofdaltaar.

Interessant zijn ook de glasramen, die Brabantse heiligen voorstellen (1987) en de zeldzame, classicistisch getinte, gecombineerde biecht- en preekstoel uit 1780 uit één stuk.

De kerk is opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28.11.2014.

De kerk, die volledig bepleisterd is, werd in 2002 wit geschilderd, spijtig genoeg werd voor de voorgevel en een kant van de toren een verkeerde methode gebruikt, waardoor de verf er afspoelt en daar terug moet geschilderd worden.

Tussen 2004 en 2009 werden de toren en het dak en de dakgoten aangepakt, daarna volgde het toegankelijk maken van de zolder en het reinigen

van de zolder en de toren met het afschermen van de galmgaten.

Na het verwijderen van de vroegere schouwen (asbestbuizen) werd recent de ganse elektrische installatie vernieuwd en werd de noodverlichting geïnstalleerd.

Op het programma staan nog de installatie van de brandbeveiliging en het plaatsen van sanitair in de kerk.

Tenslotte nog even aandacht voor de bijzondere bewoners van de kerk: tijdens de zomermaanden tellen we zo'n 15 zwaluwnesten rond de kerk, maar daarnaast zijn er ook de permanente bewoners: onze kerkuilen, jaarlijks worden tussen twee tot vier nakomelingen geringd.

En de toekomst?

Wij zien onze parochiekerk natuurlijk in eerste instantie als een cultusgebouw, wij hebben echter ook oog voor de kerk als ontmoetingsplaats, als plaats waar de lokale gemeenschap ook voor andere activiteiten kan samenkomen. Onze kerk is de enige ruime éénbeukige kerk binnen de nieuwe pastorale zone Kiemkracht, bovendien is de akoestiek voortreffelijk. Daarom willen we inzetten op zachte culturele activiteiten als concerten, voordrachten, tentoonstellingen en dergelijke, uiteraard gekaderd binnen de hoofdbestemming...

MARCEL BELGRADO ANDERS

Geert Deblieck

Na m'n artikel over Marcel Belgrado en café Verpeet,¹ kwamen er nog enkele interessante weetjes aan het licht die enkele nu minder bekende facetten van deze man doen kennen, vandaar deze aanvullende tekst... Marcel Belgrado is in zijn jonge jaren ook kunstschilder geweest en speelde wat later ook amateurtoneel. De kunstschilderperiode situeren we ongeveer van 1949 tot 1970 en die van het amateurtoneel van 1965 tot omstreeks 1990.

DE SCHILDERIJEN

Hoe de passie voor het schilderen begonnen is weet Marcel niet zo juist meer, wel nog dat hij 17 jaar was en gepassioneerd door de vele amateurs die het Sint-Stephanus kerkje van Oppem in hun schetsenboek of op hun schilderdoek kwamen vastleggen.

Marcel schafte zich het basismateriaal aan en deed zijn eerste pogingen vanuit de grote tuin met boomgaard, van het ouderlijke huis op slechts een kleine boogscheut van het kerkje.

Vanaf zijn schaduwrijke en beschutte plaats had hij een heel specifiek zicht op zowel de pastorij en het kerkje, iets wat ik nog zelden in mijn zoektocht naar andere doeken van het kerkje kon terugvinden, hoewel die vandaag bij menig Oppemenaar terug te vinden zijn.

In oktober 1952 begon Marcel zijn militaire dienstplicht van 21 maanden in het leger en als je er 12 maanden opzitten had, kreeg je één vrije dag om een beroepsactiviteit te doen die verband hield met wat je in het burgerleven deed.

Het leger had geen drukkerij, dus mocht Marcel in overleg met de commandant van de basis te Wevelgem nabij het vliegveld tekenen of schilderen gezien er een grote tekentafel en wat teken -en schilder gerief in de kazerne stond.

¹ Geert Deblieck, "Marcel Belgrado en familie", Berla-tijdschrift nr. 142, april 2022, blz. 44 – 51.

De Sint-Stephanuskerk in Oppem vanuit de tuin van de pastorij
– Marcel Belgrado, 1950, olieverf op doek
– eigendom Pieter Belgrado.

Zo trok Marcel op zijn vrije dag naar de Mosselbankstraat in het nabijgelegen Kortrijk, een klein smal straatje met allemaal kleine typische arbeiderswoningen. Daar zat Marcel dan op zijn plooiestoeltje, met zijn tekenpapier en zijn plakkaatverf, want iets anders was er niet voorhanden in de kazerne.

Beide: De Mosselbankstraat in Kortrijk – Marcel Belgrado, 16.10.1954, plakkaatverf op papier.

De Sint-Stephanuskerk in Oppem – Marcel Belgrado, 1969, olieverf op doek – eigendom Louis Verbelen.

Gaandeweg bekwaamde Marcel zich verder en verkocht hier en daar een werkje om zijn doeken, verf en borstels te betalen.

Na zijn huwelijk met Mariette De Munter legde hij ook enkele keren haar ouderlijke hoeve (in de Hazenstraat 16 in Strombeek-Bever) vast, waar Mariette opgroeide en hij haar hand vroeg.

Ook bij Louis Verbelen in Oppem vond ik een werk van Marcel uit 1969 en als je dat naast dat uit 1950 legt, zie je een fijnere borsteltechniek en een groter oog voor detail.

Dat schilderij dat bij Louis hangt, zal wellicht één van de laatste geweest zijn, want ondertussen was Marcel sinds 1962 ook al bezig met amateurtoneel en sinds 1970 met gemeentepolitiek.

HET AMATEURTONEEL

We zijn in de jaren 1960, Jan van Malderen en Marcel Belgrado, beiden uit Oppem, dat toen nog een deel van Brussegem was, waren lid van de BJB "Boerenjeugdbond".²

Via hun BJB contacten werd hen gevraagd om als invallers mee te spelen in een stuk van de toneelvereniging van het naburige Brussegem. Daar regisseerde de plaatselijke schoolmeester Jan De Rooy met harde en veeleisende hand het toneelstuk "Storm over de Bergerhoeve" een familiedrama in 3 bedrijven.

Pastoor Albert Saerens³ had hen zien meespelen in die voorstelling in Brussegem en vond dat zo iets ook moest kunnen in zijn eigen dorp

Pastoor Saerens had Jan en Marcel bij zich ontboden om zijn plannen te ontvouwen. Hij zou zorgen voor een parochiezaal als Jan en Marcel een

² Deze jeugdbond werd in 1927 in de schoot van de Boerenbond opgericht, met als doel de "totale ontplooiing van land- en tuinbouwjongeren".

³ Albert Jan Victor Saerens werd geboren in Brussegem op 02.01.1916 en overleed in Wemmel op 14.11.1963. Hij was norbertijn van de abdij van Grimbergen en ook pastoor van Oppem van 01.03.1953 tot zijn dood.

toneelvereniging zouden stichten en zich zouden verbinden om jaarlijks een toneelstuk te brengen.

Het klikte en ze gingen aan de slag.

Pastoor Saerens sprak de plaatselijke architect-landmeter Leon Stallaert aan voor de bouwplannen van de zaal, die laatste leverde ook de tegels voor de vloeren vanuit zijn tegelfabriekje in de Pastorijstraat. Louis Van Nieuwenhove was de metser van dienst en ook vele vrijwilligers staken de handen uit de mouwen voor hun pastoor, de werken vlotten goed.

Geïnspireerd door de hop die nu ook in Oppem geteeld werd en de dorpsnaam richtten Jan en Marcel in 1963 de toneelgroep "De Opduvels" op, gingen op zoek naar medestanders om zich hiervoor ook in te zetten en kozen er voor om een eerste stuk zich te houden aan iets dat ze al wat kenden, namelijk "Storm over de Bergerhoeve".

Alles vorderde goed en weldra zou de première plaats vinden.

Het noodlot sloeg echter toe voor Pastoor Saerens, hij verongelukte met zijn bromfiets op 14.11.1963. Het initiatief stakte een tijd en het dorp was in rouw, er werden geen facturen meer gemaakt voor de werken. Toch vond iedereen dat ze hun pastoor niet beter konden eren dan zijn plannen uit te voeren en zo ging de première van *Storm over de Bergerhoeve* in november 1964 door. Gans Oppem kwam hier op af en de 3 voorstellingen waren meteen een schot in de roos.

De nieuwe pastoor Albert Van Doorslaer verzorgde menigmaal de openingsrede en als hij niet kon deed Marcel dat in zijn plaats.

De spelers van het eerste uur waren: Jan Van Malderen (die ook regisseerde), Marcel Belgrado, Phil Lettens, Lucien Potoms, Roger Van Thienen, Willy De Bauw en Jean Stallaert, met als souffleur François Van Thienen.

In die tijd was toneel spelen nog alleen een mannenzaak want voor de kerk kon het niet dat er een vrouw meedeed en dus werd een vrouw steevast door een verkleedde man met een hoog

stemmetje uitgebeeld. Het is pas in 1979 dat hier verandering in kwam.⁴

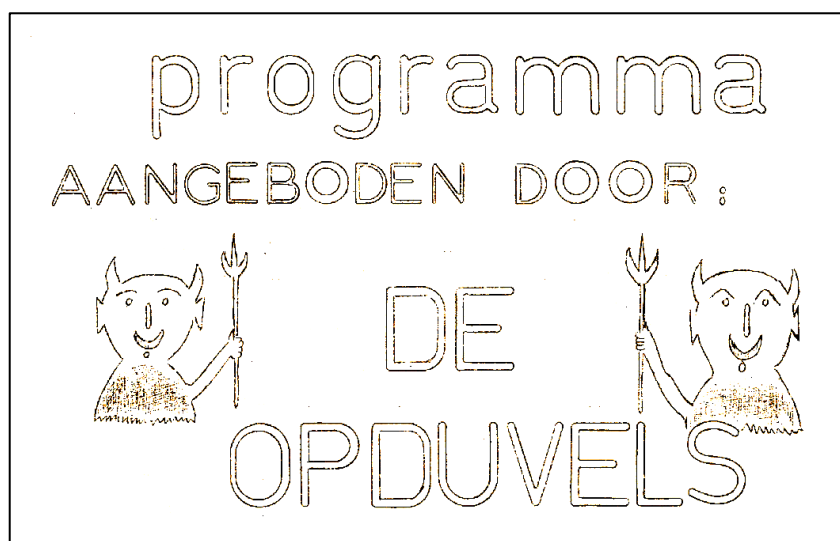
In een poging niemand te vergeten en in willekeurige volgorde zagen ze bij de opvoeringen volgende amateurspelers doorheen de jaren op de planken: Lucien Potoms, Phil Lettens, Chris Van Roy, Jaak Ameloot, Willy De Bauw, Roger Van Thienen, Marcel Belgrado, François Carpels, Ortwin Notebaert, Jan Van Malderen, Jean Stallaert, Jos Hermans, Marcel Hillaerts, Alex De Rede en François Van Thienen, Biesemans Hilda, Jos Van Roy, Jean Vanderhasselt, René Vanderhasselt, Adhemar Van Roy, Michel Vanderhasselt, Marcel Cloots, Philip Hilaerts, Sabine Hilaerts, Godelieve Hermans, Bernadette Van Malderen, Maria Junius, Elvire Gillisjans, Trees Hart, Luc Carpels, José Hellinckx.

Door de *Opduvels* opgevoerde stukken die we nog konden terugvinden:

- Storm over de Bergerhoeve,
- Een zwerver kwam,

- 't Kan er van af!,
- Grootvaders list,
- Ik ben getrouwd,
- Stalingrad... bunker 38,
- Het lag in de kaarten,
- De laatste kans,
- Pekdraad en miljoenen,
- De oude zeeman,
- Weg met de vrouwen,
- Hoera wij trouwen,
- De liefdesavonturen van drie oude gekken,
- Schot in het donker,
- De erfgenaam van Hakkevoorde,
- Miel op de dril,
- De jeugd overwint,
- Ik verveel me rijk,
- Die sexy Josephine!,
- Wind je niet op pa!,
- Wannes huwelijksmakelaar,
- Welkom hoogheid,
- Klachten,...

ongetwijfeld ontbreken er enkele stukken gezien er elk jaar één opgevoerd werd.

De aankondiging van de opvoeringen, toen nog met de pen in de hand gemaakt en met een stencilmachine gekopieerd...

Het toneelstuk *Klachten* werd in april 1989 voor het zilveren jubileum gespeeld en daarmee haalden de Opduvels het nieuws op BRT én op VTM.

Minister Jos Chabert maakte toen een ommetje langs Oppem om de toneelkring een aandenken aan het zilveren jubileum te bezorgen.

⁴ Mijn beide grootvaders, René Deblieck en Julien Meersseman, die in een klein West-Vlaams dorp woonden, vertelden me ooit dat ze zelfs gebruik maakten van een kapstok met een vrouwenkleed er aan opgehangen om aan de kerkelijke wens te voldoen. De voorstellingen gingen daar omstreeks 1925 door in een achterzaal van een plaatselijk café. Eens gehuwd moest één van hen echter ophouden met toneelspelen, want ze bleven maar al te graag *plakken* na de repetities...

Mijn gewaardeerde dank aan Marcel Belgrado om zijn archieven ter beschikking te stellen, alsook aan de Oppemenaren die me hun schilderij van het kerkje van Oppem lieten fotograferen.

DE ZELFMOORD VAN PEETER KERREMANS TE WESTRODE

Marc Gillisjans

– *Informatie preparatoir genomen door de schepenen ten verzoeke van drossaard Joan Wouters der baronie en parochies van Imde, Wolvertem, Rossem en Meuzegem over het feit dat men zegt dat Peeter Kerremans ¹ aan zichzelf heeft aangedaan op 25 april na de middag ² in de schuur van Adriaan Peeters bij wie hij knecht was.*

30.04.1731 – stuk nr. 10

Op die dag verschijnt voor de schepenen ³ **Adriaan Peeters**, 35 à 36 jaar, ingezetene ⁴ pachter van Westrode, gedaagd door de officier Jeroen Wijns en onder eed gesteld door Nicolaas Faes om de waarheid te getuigen onbeïnvloed door wie of wat ook, en hij verklaart dat op 25.04.1731 de voornoemde Peeter Kerremans, zoon van Peeter, na gegeten te hebben naar de schuur is getrokken om te gaan dorsen; ondertussen werd Adriaan door Merten van Buggenhout aanzocht om zijn land klein te maken en hij wilde zijn paarden hiervoor gaan gereed maken, maar omdat hij zijn knecht niet hoorde dorsen is hij naar de schuur gegaan en omdat deze was afgesloten heeft hij met zijn mes de deur opengedaan en zag op de schuurvloer de vlegel liggen en wat verder gaande bemerkte hij op den tas, omtrent het midden van de schuurbalk Peeter Kerremans, naar hij meende rechtopstaande, maar toen hij nader kwam zag hij dat Kerremans er hing waarop hij al roepende *Jezus, Maria* tot bij Kerremans, die gans bezweet was, is gekomen en menende dat hij nog leefde

¹ Voor alle duidelijkheid: déze Peeter Kerremans is géén verwant van de familie Kerremans die heden nog in Westrode vertoeft.

De Peeter Kerremans van dit artikel werd geboren te Londerzeel op 02.10.1712 als zoon van Peeter Kerremans en Judoca van Lierde en 's anderendaags gedoopt.

In de begrafenisregisters van Wolvertem, noch in die van Londerzeel, is hij terug te vinden zodat we moeten veronderstellen dat hij niet kerkelijk werd begraven. Wel vonden we in een overlijdensregister van Wolvertem een zekere Peeter Kerremans ingeschreven, zonder datum, met een jaargetijde op de drie quatertemperdagen van de vasten (*dit zijn een woensdag, vrijdag en zaterdag na de eerste*

heeft hij de koorden van de paardenhalshaak die vastgemaakt waren aan de schuurbalk en verder met een haak vast waren in de *carrewat* ⁵ van de delinkwent, losgesneden, waardoor deze van de tas is gevallen en hij (= *Adriaan*) heeft dan geconstateerd dat deze dood was.

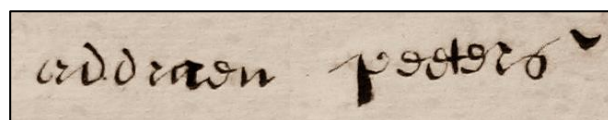
Op zijn gejammer is dan zijn vrouw af komen gelopen waartegen hij zei: *Jezus, Maria, hij is dood.*

Hij is dan geheel verdoemd naar de vader van zijn knecht gelopen om hem het droevige ongeval te melden waarna hij samen met vader Kerremans en Gillis de Wachter 's nachts omtrent 11 uren naar de heer pastoor van Wolvertem is gegaan om te zeggen dat de delinkwent was verongelukt en dat ze hem zouden willen laten begraven.

De pastoor rook echter onraad en vroeg of Kerremans zichzelf toch niet had opgehangen wat ze moesten toegeven en bijgevolg weigerde de pastoor de begrafenis waarop ze terugkeerden naar huis.

's Anderendaags 's morgens toen ze uit de schuur kwam heeft zijn vrouw hem gezegd dat het lichaam weg was.

Adriaan Peeters ondertekent zijn verklaring met zijn naam.

A rectangular box containing a handwritten signature in dark ink on aged paper. The signature reads 'Adriaan Peeters' in a cursive script.

zondag van de 40-dagentijd die begint op aswoensdag).

² RA Leuven: schepengriffie Wolvertem 9141: zelfmoord van Peeter Kerremans door ophanging .

³ Joos Henssens, Merten van der Stappen en Jan de Prins.

⁴ Adriaan was pachter op het *Hof Klein Nerom* te Nerom en op de *Grottenboshoeve* te Westrode aan de Patatestraat gelegen. Hij werd omtrent 1696 geboren en was zoon van Jan Peeters, pachter op het hof Klein Nerom en vader van Nicolaas Peeters (x Marie Anne Lamberts), pachter op de Grottenboshoeve.

⁵ Carrewat = zijn halsdoek of sjaal.

Een tweede getuige die dag was de vrouw van Adriaan Peeters namelijk **Jenneken Bogaerts**, 40 jaar, die eveneens gedaagd was door de officier Jeroen Wijns en onder eed gesteld door Nicolaas Faes.

Zij komt te verklaren dat op 25 april 1731 hun knecht Peeter Kerremans na de noen is gaan dorsen en dat ze ongeveer een uur later toen ze in de keuken was, haar man hoorde kermen, roepende *Jesus, Maria*.

Zij is dan naar de schuur gelopen alwaar haar man haar zei dat Peeter hem verhangen had en dat hij hem losgesneden had omdat hij meende dat hij nog leefde; ze zag hem op den tas liggen en heeft dan de *carrewat* rond zijn hals wat losgemaakt en zijn hoofd dat gans bezweet was heen en weer geschud; verder heeft ze hem laten liggen en toen ze 's anderendaags 's morgens om 5 uur in de schuur kwam om voeder te halen was het lichaam weg.

Ze tekent haar verklaring met een kruisje

Een derde getuige is **Peeter Kerremans** uit Londerzeel, 47 à 48 jaar, vader van de delinkwent, gedaagd en onder eed gesteld door dezelfde als hoger en die verklaart dat hij tussen 13 en 14 uur op 25.04.1731 Adriaan Peeters bij hem heeft weten komen om te zeggen dat zijn zoon hem had verhangen; naar het huis van Adriaan Peeters gaande kwamen ze onderweg een patrouille met Michiel Mertens, Peeter van Lier, Gillis de Wachter en Augustijn de Borger tegen; toen ze in het pachthof waren zag hij zijn zoon op de korentas op zijn rug liggen met zijn *carrewat* en een neusdoeksken op zijn schouders (*het neusdoeksken stak hij in zijn zak*); hij is dan met de patrouille weer vertrokken en Adriaan en Gillis de Wachter zijn daarna naar de pastoor van Wolvertem gegaan alwaar hij zich bij hen voegde. Adriaan heeft aan de pastoor verschillende keren gevraagd om het lichaam te begraven maar de pastoor weigerde telkens zeggende: *nog voor geen 1.000 guldens*.

Ze zijn dan teruggekeerd en Kerremans vroeg dan om zijn zoon onder wat stro te leggen waarop Adriaan hem antwoordde van hem ergens te begraven; toen ze terug in het pachthof waren

heeft vader Kerremans dan zijn voet in de vloer gestoken en is met Gillis de Wachter vertrokken zonder nog naar het lichaam te gaan kijken.

Hij tekent zijn verklaring met een kruisje.

De vierde getuige was **Gillis de Wachter**⁶ uit Londerzeel, 50 jaar die werd gedaagd door de officier Joos de Groof en in eed gesteld door officier Nicolaas Faes.

Hij verklaarde op 25 04 op patrouille te zijn geweest met Peeter van Lier, Michiel Mertens en Augustijn de Borger toen Peeter Kerremans hen zei dat zijn zoon zich had verhangen bij Adriaan Peeters; ze zijn dan samen bij Peeters gekomen waar ze het lichaam zagen liggen op de korentas op zijn rug met de *carrewat* rond zijn hals; zijn gelaat was schoon van kleur en het was precies of hij sliep; Gillis is dan even weg geweest en teruggekomen; toen hij bij het vuur zat vroeg de vrouw Peeters hem wat er nu stond te gebeuren en dan beslisten ze naar de pastoor te gaan.

Hier gekomen is hij niet mee binnengegaan maar toen Adriaan Peeters en Peeter Kerremans buitenkwamen en ze huiswaarts keerden hoorde hij vader Kerremans zeggen dat ze het lichaam tot morgen in het stro zouden moeten leggen en Adriaan Peeters sprak van het weg te doen en of ik het soms in huis wou hebben.

Ik heb dan mijn pijp aangestoken, verklaart de Wachter, en sindsdien heb ik het lichaam niet meer gezien.

Hij tekent zijn verklaring met een kruisje.

De vijfde getuige is **Augustijn de Borger** zoon van Jacques, wonende te Londerzeel bij zijn vader, 25 jaar oud en gedaagd en onder eed genomen door dezelfde officieren als hoger vermeld.

Hij verklaart op 25 04 met de patrouille samen met Jan de Cock en Michiel Mertens onderweg van de zoon de Cock te hebben horen zeggen dat Peeter Kerremans verongelukt was; uit nieuwsgierigheid zijn ze dan naar het pachthof van Adriaan Peeters gegaan waar ze in de schuur het lichaam van Peeter Kerremans de Jongen zagen liggen op de korentas op zijn rug.

⁶ Geboren in 1681 te Londerzeel, zoon van Adriaan de Wachter en Judoca de Tant.

Verder weet hij niets te zeggen.

Hij tekent zijn verklaring met een kruisje.

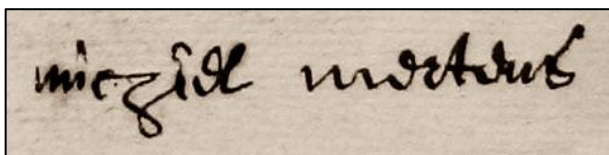
De zesde getuige is **Michiel Mertens**, zoon van Peeter, 24 à 25 jaar oud en wonend bij zijn vader te Londerzeel⁷ die eveneens als voorgaande getuigen onder eed wordt gesteld en gedaagd door Wijns en Faes.

Hij verklaart op 25.04.1731 op patrouille geweest te zijn samen met Peeter Kerremans, Gillis de Wachter en Augustijn de Borger wanneer Kerremans hen zei dat Adriaan Peeters bij hem was komen zeggen dat zijn zoon zich bij hem had verhangen.

Uit nieuwsgierigheid zijn ze dan gaan zien en zagen het lichaam liggen op zijn rug op de korentas in de schuur.

Verder weet hij niets.

Hij tekent zijn verklaring met zijn naam.

Aldus gedaan en geïnformeerd ten huize van Jan Mertens binnen Westrode op 30.04.1731 voor ons schepenen Joos Henssens, Martinus van Stappen en Jan de Prins.

– Nadere informatie genomen op de voorzeide feiten ten verzoeke van drossaard Wouters en op 07 mei gehouden in des heeren Camme

07.05.1731 – stuk nr.10 (doorstreept)

Op deze dag is **Adriaan Peeters** opnieuw verschenen, gedaagd en onder eed gesteld door Nicolaas Faes en hij zegt zijn verklaring van 25 april te onderschrijven en waarachtig te wezen dat de inhoud ervan op de oprechte waarheid berust behalve dat hij er aan toe te voegen heeft dat hij met vader Kerremans en Gillis de Wachter 's nachts naar de pastoor is gegaan en dat hij gezegd heeft dat het lichaam niet in de schuur mocht blijven

⁷ De verklaring voor de getuigen uit Londerzeel is dat de feiten zich op een boogscheut van de grens met deze gemeente afspeelden.

liggen en dat vader Kerremans en Gillis de Wachter het lichaam in de keuken hebben gebracht tussen 8 en 9 uur 's avonds en dat dezen vroegen stro te gaan halen om onder het lichaam te leggen en daarna zijn ze naar de pastoor gegaan.

Na dezes weigering van de begrafenis vroegen de twee om het lichaam dan maar in het koren te verbergen maar Adriaan weigerde en is met hen naar een stuk land genaamd den Boecht te Westrode gegaan; het was huurland van Merten van Buggenhout.

Hij heeft dan samen met Peeter Kerremans een put gemaakt en hij is met Gillis de Wachter dan huiswaarts gekeerd waar hij het lichaam aan de Wachter gaf en hij is dan thuis gebleven en heeft de deur achter hem gesloten.

Hij tekent zijn verklaring met zijn naam.

Ook **Jenneken Bogaerts** komt een bijkomende verklaring af te leggen na eerst gedaagd en onder eed gesteld te zijn door Nicolaas Faes.

Ze getuigt het gezegde van haar man voor waarheid te zijn en dat toen haar man naar de pastoor was samen met Peeter Kerremans en Gillis de Wachter, zij met haar kinderen is gaan slapen; verder beaamt ze het verhaal van de put en dat Gillis de Wachter het lichaam heeft opgenomen en er mee is weggegaan.

Ze tekent haar verklaring met een kruisje.

Tenslotte wordt ook **Peeter Kerremans** nog eens gedaagd en onder eed gezet door Nicolaas Faes.

Hij zegt zijn vorige verklaring waarachtig te wezen behalve dat op verzoek van Adriaan Peeters het lichaam naar de keuken zou worden gebracht omdat anders de honden het zouden kunnen verscheuren waarna ze naar de pastoor van Wolvertem zijn gegaan.

Adriaan Peeters en Gillis de Wachter hebben een put gemaakt niet ver van het huis van Peeters maar op een hem onbekende plaats omdat het midden in de nacht was.

Hij heeft dan zelf enige steken met de schup gedaan omdat hij meende dat deze te ondiep was; Gillis de Wachter is dan met het lichaam gekomen waarvan het hemd was uitgetrokken en heeft het in de put gelegd waarna hij Kerremans en de Wachter naar huis zijn gegaan

Hij tekent zijn verklaring met een kruisje.

Aldus nader geïnformeerd en gedeclareerd binnen Westrode voor schepenen Joos Henssens, Merten van Stappen, Engel de Boeck, Jan de Prins en Peeter Thieus.

08.05.1731 – stuk nr. 3

De schepenen van Imde, Wolvertem, enz. hebben op deze datum ten verzoeken van drossaard Joan Wouters zich begeven op een stuk leeg land onder de parochie van Wolvertem te Westrode genaamd den Boeght in huur door Merten van Buggenhout⁸ om aldaar na voorgaand onderzoek te ontgraven het dood lichaam van Peeter Kerremans zoon Peeter, gewezen knecht van Adriaan Peeters.

De schepenen hadden wettelijk aanschouwd en ter assumptie van meester **Antoon van den Poel**, een door de overheid aanvaarde en beëdigde chirurgijn uit Londerzeel, bevonden dat rondom de hals een indruk of streep duidelijk was te zien waardoor bleek dat voornoemde Kerremans hem had verhangen; ze vonden ook dat rondom het ingewand het lijf blauw was, dat de *catelijse en ternum ook handen en voeten geef ende ongehindert* waren zodat niet anders kon worden gedacht als dat het lichaam was verhangen geweest.

Aldus aanschouwd, gevisiteerd en bevonden ter plaatse en dage voorzeid door Joos Henssens, Merten van Stappen, Jan de Prins, Engel de Boeck en Peeter Thieus, schepenen dewelke allen de akte tekenen samen met de chirurgijn van den Poel (*dewelke voor zijn visitatie laat acteren dat hij 10 gulden en 10 stuivers vraagt*).

⁸ Volgens het kaartboek van Mottaer uit 1715 is dit op kaart G perceel 53 of 56 van de abdij van Dielegem.

08.05.1731 – stuk nr. 4

Een verklaring van de pastoor van Londerzeel dat het geschrift een copij is van de doopakte van Peeter Kerremans.

08 april 1731 (*sic*) – stuk nr. 13

Thoon voor curator Jan Baptist van Brempt, aangesteld voor het dood lichaam van Kerremans, gedaagde,
Tegen Drossaard Wouters, aanlegger,
en de zaak komt die namiddag op de *rolle crimineel* die tot 5 uur zal duren.

De aanlegger wil absoluut bewijzen dat hij zich wetens en willens heeft verhangen en er dus geen kerkelijke begrafenis kan gedaan worden en dat het dood lichaam dient te worden gestraft in conformiteit met de plakaten van zijne *majestijt*.⁹

Er ontstaat een polemiek die er op neerkomt dat een gezonde en jonge mens in de fleur van zijn leven geen redenen had om zich te verhangen terwijl anderzijds wordt aangehaald dat hij geestelijk niet in orde was door twee getuigen die verklaren dat Kerremans plots geesten zag komen uit het bos aan het Mayenssblok en op de loop sloeg en verder dat hij sinds Pasen laatsleden zotte taal brabbelde en ongerijmde liedjesteksten declameerde; er wordt gerefereerd naar de H. Schrift die poneert dat *de impotente van geest niet straffbaer en syn seggende aldus saligh syn sy die heyligh van geest syn want het reyck der hemelen comt hun toe...*

Om 5 uur wordt de zaak als afgehandeld beschouwd waarbij wordt geconcludeerd dat er kerkelijk mag begraven worden. Nochtans vonden we in het overlijdensregister geen melding van een begrafenis, noch in Wolvertem, noch in Londerzeel.

⁹ De goederen van zelfmoordenaars werden aangeslagen en hun lijk werd aan de galg gehangen of in een vork of gaffel tentoongesteld. Door het edict van 12.10.1782 van Jozef II werden deze postume berechtningen afgeschaft.

In ons tijdschrift nr. 138 (juni 2021) publiceerden we de vertaling van een aantal fietsroutes doorheen het grondgebied van de huidige fusiegemeente, zoals die door Arthur Cosyn in 1894 uitgegeven werden. Diezelfde auteur gaf in 1902 ook een ander boekje uit (22 x 14 cm, 231 blz.), nu met wandeltochten in de rand rond Brussel. Ook daarin werden suggesties voor en beschrijvingen van onze gemeente gedaan.

Hieronder kan U de vertaling van die gedeelten lezen, samen met de afbeeldingen zoals die er indertijd bij verschenen. Ook bij deze tekst valt naast de gewijzigde omgeving in onze gemeente, eveneens de bloemrijke taal en het verschil in "toeristische kijk" op...

WANDELROUTES VAN 1902

VI. De kapel van Amelgem

blz. 41 e.v.

Heeft U al eens de weg bewandeld die aan de kerk van Meise begint en dit dorp met de steenweg naar Merchtem verbindt? ¹

¹ Noot van dit tijdschrift: hier wordt naar de huidige Van Doorslaerlaan verwezen.

Die weg zigzagt met een charmante poëzie doorheen vruchtbare akkers en is hier en daar afgezoomd met machtige bomen die aan hun adellijke eigenaars uit de vorige eeuw herinneren.

Een goede raad: begin er alleen aan als het droog weer is. Na een regenperiode zijn bepaalde stukken ervan ongemakkelijk.

Deze weg loop doorheen een minuscuul dorpje, waar rustieke hoekjes in overvloed zijn: het gehucht Amelgem.

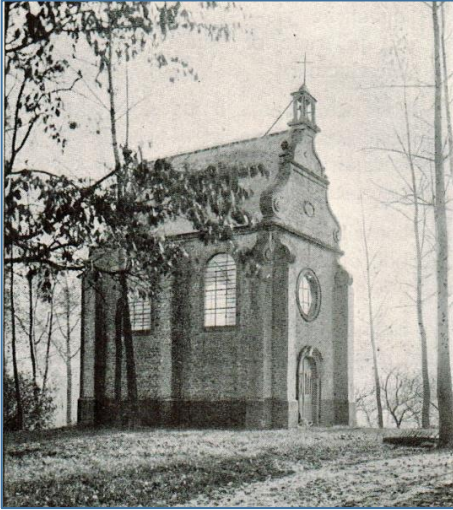
U zal er op een heuveltje, omzoomd met bomen, een nogal opmerkelijke, oude kapel zien.

Dit oratorium, in 1637 door de monniken van Grimbergen gebouwd, die hier sinds de 12de eeuw aanzienlijke eigendommen bezaten, staat op de plaats van een gebouw dat al in 1155 vernoemd werd.

Het is een bouwsel in landelijke renaissancestijl maar heeft absoluut niet de elegantie van de sint-Lendrikkapel.

Mevrouw de gravin de Beaufort liet ze in 1830 restaureren, maar de sporen hiervan zijn niet meer duidelijk. Het dak is in verval en de versiering binnenin is miserabel. De muren zelf zijn gelukkig nog goed bewaard. Men kan dus met niet zoveel kosten, dit eerbare bouwwerk terug naar een behoorlijke toestand brengen.

De heer Minister van Schone Kunsten heeft de Koninklijke Commissie voor Monumentenzorg geconsulteerd, teneinde te weten of deze kapel

De kapel
van
Amelgem

van Amelgem een voldoende archeologische waarde heeft om te rechtvaardigen ze als monument te klasseren en er een subsidie uit het fonds van de schone kunsten aan toe te kennen met het oog op een restauratie.

De Commissie heeft een gunstig oordeel gegeven. Wij halen volgende zinnen uit hun rapport:

Het archeologisch of historisch belang van dit bescheiden oratorium lijkt ons niet opmerkelijk genoeg om het op hetzelfde niveau te plaatsen als onze grote monumenten, maar het is evengoed waar dat het een interessant 17de eeuws gebouwtje is, en alleen al daarvoor is het behoud ervan wenselijk.

Anderzijds, kleine bouwsels van dit genre dragen zeker bij aan het pittoreske aspect van onze plaatsen en landschappen; ze breken gelukkig de monotonie, zeker in bepaalde periodes van het jaar. Ze zijn als architecturale bloemen die men niet zonder barbarij uit de grond, die ze zoveel mooier maken, zou kunnen rukken. Niettemin, als men zou verwaarlozen maatregelen te treffen voor hun behoud, zouden ze snel één na één kunnen verdwijnen.

Vermits het ons in het publiek belang lijkt deze voorgenoemde kapel te conserveren, kunnen we U alleen aanraden onderhandelingen met de lokale autoriteiten aan te vatten teneinde de noodzakelijke onderhoudswerken aan te vangen en waar uw departement vrijgevig voor de kosten zou kunnen aan bijdragen. Na de eerste werken zou het jaarlijkse onderhoud verwaarloosbaar zijn, zeker als men aan dit bouwsel ook een bestemming zou kunnen geven.

Wij maken van de gelegenheid gebruik, mijnheer de Minister, om een ander bouwsel, uit dezelfde periode en eveneens erg interessant, onder uw aandacht te brengen: de sint-Lendrikkapel onder Neder-over-Heembeek. Ze bevindt zich in dezelfde toestand als die van Amelgem, ze bezit zelfs een nog verfijnder artistiek cachet. Wij achten het onze taak deze evenzeer voor uw welwillendheid aan te bevelen.

Als mocht blijken dat de gemeenten of de kerkfabrieken niet kunnen bijdragen aan het herstel in een goede staat en het onderhoud van deze gracieuze bouwsels, vragen we ons af waarom ze niet zouden kunnen ondergebracht worden in de categorie van de civiele gebouwen, waardoor ze zich dan door de Staat voor hun onderhoud zouden kunnen verzekerd weten. Dusdanig zou de sint-Lendrikkapel, te Neder-over-Heembeek op 400 meter van de baan van Brussel naar Vilvoorde, te midden Brusselse wandelroutes, maar 3.500 frank kosten om ze in goede staat te brengen en jaarlijks een vijftigtal frank om ze te onderhouden. Hetzelfde, of bijna, geldt voor de kapel van Amelgem.

De Secretaris, De Voorzitter,
A. Massaux Ch. Lagasse de Locht

Een andere kapel in Amelgem,
gekroond door een honderdjarige klimop.

Het is ten gevolge een vraag van uw dienaar, dat de Koninklijke Commissie voor Monumentenzorg de sint-Lendrikkapel onder haar bescherming heeft genomen. Ik dank er haar hartelijk voor.

Ik verkies te geloven de mijnheer de Minister voor Schone Kunsten een beslissing conform de conclusies van het rapport van de Koninklijke Commissie voor Monumentenzorg zou willen nemen en dat hij het behoud van de beide hogergenoemde kapellen zal verzekeren.²

Gaande van Meise naar Ossel, bemerkt men voorbij de kapel van Amelgem twee grote boerderijen: "Groot Amelgem" en dan "Klein Amelgem", gebouwd door de abdij van Grimbergen. Bij de tweede is er nog een wapenschild van deze nobele instelling. Naast deze steen ziet men een andere met de datum 1776.

Over de enorme schuur van de hoeve "Groot Amelgem" wordt verteld dat ze door de duivel zou gebouwd zijn. Ik vraag me vergeefs af waarom hij zich aan die klus zou gezet hebben.

[...]

*Een krotwoning in het gehucht Bos nabij Amelgem.*³

² Het rapport van de Koninklijke Commissie voor monumentenzorg dateert van mei 1897 en sinds die tijd is er niets gebeurd, behalve dat de vanden vanden hun destructief werk hebben voortgezet.

Een ingeburgerde routine zorgt ervoor dat restauraties in België zo'n 25 à 50 jaar te laat plaatsvinden. Ze zijn dan ingewikkelder en duurder, maar daar hebben de autoriteiten geen oor naar.

XII. Wolvertem

blz. 101 e.v.

Tussen de twee provinciale steenwegen die op het plein in Wolvertem samenkomen en waarvan de ene naar Londerzeel gaat en de andere naar Merchtem, is er een doolhof van landelijke wegeltjes waar men een uurtje aangenaam kan flaneren.

De "Molenbeek" kabbelt er tussen groene oevers en boeketjes van bomen, en levert rustieke uitzichten op.

Naast deze beek kan U een antiek gebouw zien, nog met een getrapte gevel en met een sloot waarvan in de maand juni de oevers bezaaid zijn met duizenden bloeiende boterbloempjes, die het bouwsel een glanzende gordel bezorgen. Het is, sinds meerdere eeuwen, de pastorie van het dorp.

Mijnheer pastoor heeft er me met het nodige eerbetoon ontvangen. We zien er enkele interessante renaissanceschouwen en ook een zaaltje waarvan de vier zijden met decoratieve panelen uit de 18de eeuw versierd zijn. Het zijn schilderijen van een middelmatige waarde, die jacht- en visserijpartijen enzovoort voorstellen. Eén ervan is een natuurgetrouwe weergave van een oud kasteeltje zoals het indertijd was, voor een afschuwelijk pleisterwerk het verknoeide. Dat is een waardevol document om bij het bouwsel te restaureren, iets waar de provinciale architect Dumortier zich om bekommert.

Dit bouwwerk, dat door een klein maar koket parkje vol poëtisch groen omgeven

Ik hoop dat de nieuwe Minister voor Schone Kunsten, de eerbare heer Van der Bruggen, ijveriger zal zijn dan zijn voorganger, de veelbelovende heer De Bruyn.

³ *Noot van dit tijdschrift: dit betreft de wijk "Bosch" in Wemmel, grenzend aan de zuidzijde van Amelgem langs de beek, dus in feite in de directe omgeving van de watermolen daar.*

wordt, was ooit eigendom van de abdij van Dielegem uit Jette. Een in de gevel ingemetselde steen, haalt nog het mystieke devies van deze religieuze vereniging aan: "je t'aimerai". Deze steen toont het beeld van een pelikaan die z'n flanken opent om z'n jongen te voeden.

Ik breng bij deze in herinnering dat de abdij van Dielegem door Onulfus gesticht werd, het hoofd van het adellijk huis van Wolvertem. Voor haar eerste eigendommen was ze schatplichtig aan Onulfus: de helft van de belastingen van Wolvertem, de belastingen van Jette en Melsbroek; daarnaast gronden, een brouwerij en een molen in Jette. De abdij had in die tijd ook leengoed in Wolvertem en bezat ook lang het patronaat van de kerk aldaar. ⁴

Van deze pastorij, die samen met deze van Meise, Grimbergen en Ramsdonk tot de mooiste van de streek mag gerekend worden, kan men snel het kasteel van Imde bereiken dat, beschadwd door machtige bomen, door prachtige dreven omringd wordt,.

Wolvertem.

⁴ Volgens Wauters inde de abdij in 1787 in Wolvertem 3.483 florijnen aan belastingen. Ze verhuurde er grote stukken grond in percelen. De abdijen van Grimbergen en Groot-Bijgaarden bezaten er ook bossen, leengoederen, enz.

Heden ten dage is het kasteel een buitenverblijf, simpel maar elegant. Het heeft het oude kasteel met torens in renaissancestijl vervangen, dat aan Tour en Taxis toebehoorde. De aangrenzende grote, oude boerderij hoorde bij dit herendomein. De eigenaars lieten een immens park omheen dit kasteel aanleggen met rondom vijvers, mooie teelten die zich in de omgeving uitstrekken en die er een charmante pied-à-terre van maken.

XIII. De omgeving van Meise en Brussegem

blz. 105 e.v.

[...]

Neem, bijvoorbeeld, de weg die in Meise begint aan de brasserie Saint-Martin. ⁵ Die daalt af naar een dal van velden, dan klimt die, tussen mooie teelten, naar een hoogte. Let er bij het kruispunt op dat U de weg naar Brussegem inslaat (dat is de brede ongeplaveide weg, hoger dan de holleweg).

Deze weg vormt de kam tussen twee flanken en ligt op 74 meter hoogte. Zijn groene boorden, de mooie aanplantingen van iepen en populieren, de braamstruiken die zich in de diepte vastklampen, maken het allemaal erg aangenaam.

Rondom galopperen hazen over de omploegde gronden, en soms tonen in de diepten wezels of fretten hun slanke lijven met een mol in hun bek.

In de nevels van de verte kan men wazig de hoofdstad ontwaren, gedomineerd door het onvermijdelijk silhouet van het justitiepaleis.

Om zich naar Ossel te begeven, sla dan bij voorkeur ter hoogte van de kerk van Meise de mooie weg in die naar de steenweg op Merchtem leidt. Ik heb die beschreven toen ik het had over het gehucht Amelgem.

[...]

Ik kan me voorstellen dat de armoede van de onderdrukte bewoners een direct gevolg was van de welvaart van de monniken.

⁵ *Noot van dit tijdschrift: hier wordt de huidige Krogstraat bedoeld.*

OUDE DORPSFIGUREN: LOUISE CRIAU

(Meise 15.12.1907 – Sint-Pieters-Leeuw 23.04.2003)

IN MEISE BEKEND ALS "WIS VA CREAAL" ¹

ONZE TWEDE MOEDER

Piet De Cuyper

Ze woonde samen met haar broers Rang en Jef, in een klein hoeveke gelegen in de Boechtstraat 28 ², schuin over ons café "Den Rozenboom".

Eigenlijk bestond dit hoeveke uit drie delen: de stal die was opgetrokken in rode baksteen en die het laatst werd aangebouwd, dan het woongedeelte in wit gekalkte steen en tenslotte de schuur die nog volledig in leem werd opgetrokken.

Binnen in het woongedeelte bevond zich een living met de Leuvense kachel, aanpalend een kleine keuken en daarnaast de 2 slaapkamers.

Als onze moeder Florans naar het veld moest om mee te helpen voor het stuiken van het graan of om aardappelen te rapen deed ze meestal beroep op Wis om op de kinderen te passen.

Wis werd zo vaak ingeschakeld dat ze een beetje onze tweede moeder werd.

Toen ons gezin naar de Mechelbaan verhuisde verloren we zeker niet het contact.

We gingen nog vaak op bezoek bij haar, liefst nog met een taart waarbij zij op haar beurt op de Leuvense kachel voor geurige koffie zorgde.

De aandacht die wij haar bleven geven en de vriendschap had ze dik verdiend.

Ze wist dat moeder het niet gemakkelijk had om een huishouden met vier kinderen groot te brengen, in te staan voor het voederen en het melken van de koe en de tooghangers in het café tevreden te houden.

Wis was niet getrouwd en had ook zelf geen kinderen.

Ook al nam ze de zorg op zich van een pleegkind schenen wij de leegte in haar leven op te vullen. Ze zorgde ervoor op haar manier dat we niets tekort kwamen.

We houden aan haar een dierbare herinnering.

GEBORTEAKTE, N° 62

Ten jare duizend negenhonderd en zeven, den *gestieuen December*, om *elf* ure *voor* midday, is voor Ons *Ludovicus Vanden Eynde* Burgemeester, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente *Meysse*, Arrondissement Brussel, Provincie Brabant, verschenen *Señor Ludovicus Criau* oud *veuen en viertig* jaren, beroep *landbouwer*, geboren te *Wemmel*, wonende *althier Boechtstraat 28*, die ons heeft vertoond een kind van het *stouwelyk* geslacht, hetwelk sy verklaard heeft geboren te zijn *den vyftienden dages maand*, om *twee* ure *na* middayten zyne *wonhuize van hem verpouze en van zyne echtgenote Maria Anna Van Doock*, zonder beroep *en viertig* jaren wonende *althier en geboren te Wemmel en aan welk kind sy verklaard te gaen den voornaam LUDOVICA*

Gemelde vertooning en verklaring gedaan in de tegenwoordigheid van *Jan Baptist Van Den Donck*, oud *vyf en dertig* jaren, beroep *shynerwerker*, wonende *althier*, en van *Joannes Van Oum*, oud *die en dertig* jaren, beroep *metser*, wonende *althier*.

En na voorlezing der tegenwoordige akte, in dubbel opgesteld, ontvangen te hebben, *luttel de getogner en getogigen huuren en ondertekend* *L. Criau* *Vanden Eynde* *J. Van Oum*

¹ Zie ook: Piet De Cuyper, *De Boechtstraat in Meise anno jaren 1950*, in Berla-tijdschrift nr. 141, januari 2022, blz. 6-24.

² Dit huisje werd via een openbare verkoop op 29.09.1988 door het Gemeentekrediet van België

aangekocht. Op 31.05.1991 werd de nieuwbouw (die er nu nog staat) in gebruik genomen, eerst als een bankkantoor van het Gemeentekrediet, dan werkend onder de naam van de bank Dexia en nu dus als een agentschap van de bank Belfius.

TOEN HET HUIS VERDWEEN

Julia Cornelissen

Ik zag haar aan de overkant van de Boechtstraat.

Wis.

De grijze haren netjes in een knot samengebonden, de fris gestreken schort.

Ze wenkte.

Ik stak de straat over en Wis begon dadelijk haar ongenoegen uit te drukken over het feit dat men weeral publiciteit aan haar gevel had geplakt.

"Het is er zo moeilijk af te krijgen" zei ze, ze had het al aan de gemeente aangeklaagd maar er gebeurde niets.

Het was zo dat de met leem beklede zijde van haar huisje het stilaan liet afweten, en nadat de gemeente haar had verplicht te renoveren, was de minst kostelijke oplossing de muren te stutten met grote platen.

Velen dachten dus dat deze platen perfect geschikt waren als uithangbord voor het verenigingsleven.

Ik luisterde geduldig waarop ze mij vriendelijk uitnodigde om bij haar naar binnen te gaan.

Ik volgde en stapte door de grote groen geschilderde voordeur de woonkamer binnen. Het was alsof ik in een ander tijdperk terecht kwam.

In de ruime woonkamer werd mijn aandacht aanstonds naar de prachtige brede schouw getrokken waaronder een kabelsysteem boven de Leuvense kachel bengelde.

Voor het raam een eenvoudige tafel met vier stoeltjes.

Eerst verliep het gesprek zeer luchtig, het ging over koetjes en kalfjes, de gewone dorpsroddels met nadien een ondertoon die bezorgdheid liet vermoeden.

En zo stilaan kwam het naar boven... en ik schrok. Ik probeerde eerst nog het gesprek een andere richting uit te sturen door uitleg te vragen over de kabel die onder de haard hing en in het plafond verdween.

"Oh, dat was om de grote koperen ketel met water te vullen voor de was, of het eten voor de beesten in de winter". Ze legde mij uit dat alles vasthing op de zolder aan een balk maar ja, het huis was in geen al te beste staat meer.

En zoals ik had gevreesd waren we terug op het onderwerp.

Wis kon het niet meer.

Ze vond het zo erg dat als het regende, ook al had ze op de zolder al vele emmers gezet, de regendruppels op haar bedsprei terecht kwamen. "Zoals zij, was ook het huis versleten en ook het dak" lachte ze.

Maar pas op, verder dan de living was het toegang verboden. Ze liet me verstaan dat er problemen waren maar haar fierheid liet niet toe dat anderen haar zouden helpen. Ik moest dus niet proberen iets aan het probleem te doen!

Later vernam ik dat haar pleegkind echt alles in het werk stelde om haar zorgen te verlichten, maar van hulp kon geen sprake zijn. Wis was heel haar leven gewoon geweest zichzelf te behelpen, en dat was ze niet van plan nu te veranderen!

Toen dan uiteindelijk de dag kwam dat het echt niet meer anders kon en ze naar andere oorden verhuisde werd haar huisje te koop gezet. Het probleem was bij mij blijven hangen, ik voelde mij niet gelukkig bij het feit ze haar niet liet helpen, zij die altijd klaar stond voor de anderen.

Ik kreeg de toelating van de koper het huis te bezoeken. Gewapend met een fototoestel ging ik erop af.

Wat de keuken moest voorstellen was een oude stenen wasbak met onderaan nog het "mozegat" waarin het vuile water de weg naar buiten vond.

De enige luxe was een waterleiding met kraan die waarschijnlijk veel later werd aangebracht.

Alleen een piepklein kastje aan de muur, in zeer slechte staat, liet vermoeden dat het hier ooit een keuken was. Met een gordijntje aan het venstertje had men getracht de zaak wat op te frissen.

Door de gaten in een buitenmuur op de buitenkoer kon ik duidelijk zien hoe laag per laag afwisselend met stro en leem de muren werden opgetrokken. En op de zolder hing inderdaad nog de oude ijzeren kabel met katrol die ooit de hulp was om de zware ketels van de kachel te tillen.

Door het dak kon ik de wolken zien en ik begreep nu waarom de regen ook de slaapkamer kon bereiken.

Terwijl ik overal rond keek was het alsof ik opnieuw in een andere wereld was beland.

Ik besepte nu nog meer hoe hard het leven moet zijn geweest toen ik zelf nog niet geboren was. Hoe eenvoudig de mensen leefden.

En plots dacht ik weer aan de oude waterput waar het halve dorp water kwam halen. De waterput die juist naast het huis van Wis lag.

Die put werd later letterlijk onder het huis van *Michel den Beenhouwer* begraven, maar toen zijn dochter er een kaaswinkel uitbaatte begaf de vloer van de keuken het en stortte in.

De oude waterput zag weer het daglicht dank zij het werk van de ratten die er jarenlang zich tegoed hadden gedaan aan het bloed en slachtafval van de beenhouwerij. Nadien staken ze de straat over om in de schuur van "De Rozenboom" in het lekkere stro te verpozen.

Dat ongedierte had eigenlijk een beter leven dan de dorpelingen die zich in de naad moesten werken om toe te komen.

De aarde rond de put was volledig weggegraven, alleen de muren van de keuken bleven staan, en ook de burens hadden de schrik van hun leven toen onder luid gekraak hun bad, dat zich op de benedenverdieping bevond, een halve meter boven de grond hing.

Het toeval wilde dat ik toevallig juist na de feiten de kaaswinkel betrad, waar de eigenares mij verzocht voorzichtig de keukendeur te openen maar zeker niet verder te gaan. Spijtig dat ik toen geen fototoestel bij mij had.

Inderdaad: de oude waterput was erg goed zichtbaar.

Diezelfde dag nog stopte een grote draaiende betonmolen voor de deur. De volledige inhoud zou in de opening verdwijnen.

Toen ik 's avond TV keek en Donald Muyle met veel overtuiging ons uitnodigde om bij hem eens een kijkje te komen nemen voor een nieuwe keuken, kon ik het niet laten aan Wis te denken.

Zij had al die luxe niet gekend en toch bleef ze vasthouden aan dat verleden.

En als ik dan de vergelijking maak tussen de keuken van Wis en de mijne, dan voel ik mij als een rat in de stal van café *Den Rozenboom*...

*Zwijzaam, stil, want vragen
kon je al lang niet meer stellen.
Maar je was de goedheid zelf.
Het leek voor ons normaal
dat je er was, tot nu het moment
gekomen is dat we je moeten missen.
Ik zal je elke dag missen, Mouchke.*

HERINNERING AAN

MEVROUW

Louise CRIAU

geboren te Meise op 7 december 1907
en overleden te Sint-Pieters-Leeuw
op 23 april 2003, gesterkt door het
H. Sacrament van de zieken.

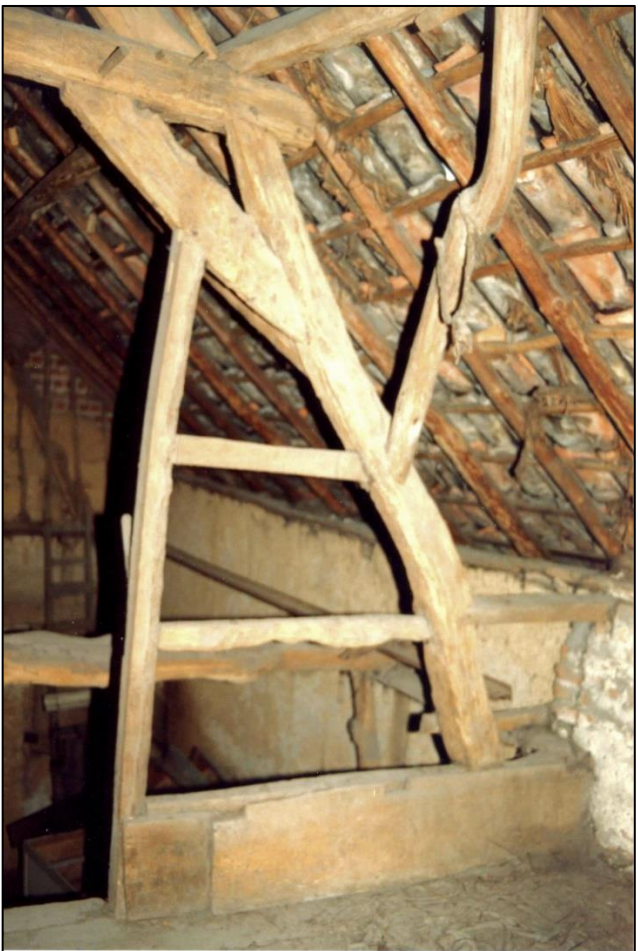
Gust en Philo danken u voor uw medeleven.

Rouwprentje (hier met foutieve geboortedatum – cfr. geboorteakte).

De foto's die nu volgen dateren dus uit de zomermaanden van 1988, toen de laatste bewoonster er net uit vertrokken was en het huis te koop stond.

1943: EEN VOEDSELSMOKKELAARSTER IN SLOZEN

Eric Van Baelen

Tijdens beide wereldoorlogen was de voedselbevoorrading een probleem dat zich vooral manifesteerde in de verstedelijkte gebieden: in de meer landelijke streken kon men meestal nog wat terugvallen op eigen productie of rekenen op mensen uit de onmiddellijke omgeving.

Het is dan ook weinig verwonderlijk dat er zich snel een grijze markt ontwikkelde waarbij stedelingen probeerden wat extra's te pakken te krijgen in de rurale gemeenten rondom.

Te voet, met de fiets, tram of trein was er dan ook een levendige trafiek met zuivel, groenten, fruit, vlees,...

En ook de kinderen van deze gemeente zagen het komen en gaan van deze 'voedseltoeristen' en schreven er dan opstelletjes over in de lagere school.

Eén zo'n opstel uit de periode van WO2 dook op bij een schenking aan Berla.¹

Het is zeker geen 'grote geschiedenis', maar een klein stukje alledaags leven van toen in deze gemeente, zoals het bekeken werd door de ogen

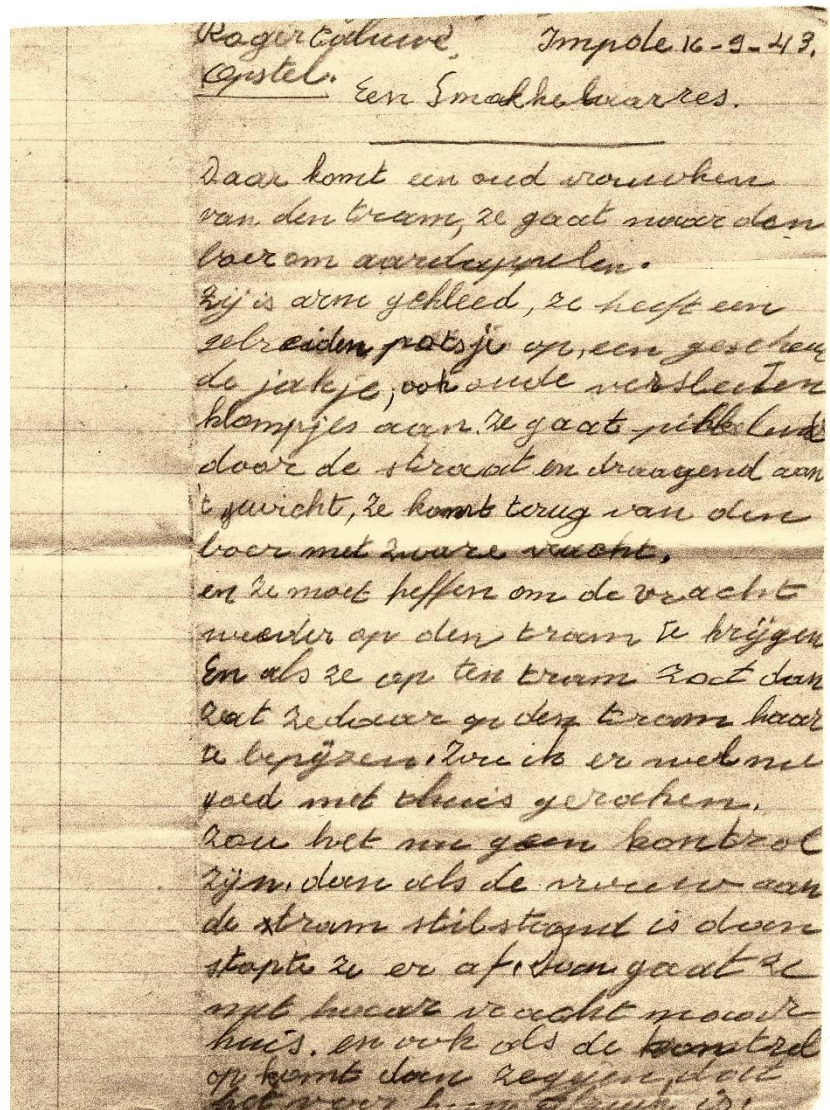
van een kind dat voor de meester van de lagere school neerschreef wat hij zoal gezien had.

Het staat op een uitgescheurd en bijgeknipt blaadje van een klassiek schoolkladschriftje en werd met potlood geschreven:

Roger Caluwé Impde 16-9-43
Opstel

Een Smokkelaarres

Daar komt een oud vrouwken van den tram, ze gaat naar den boer om aardappelen. Zij is arm gekleed, ze heeft een gebreiden potsje² op, een gescheurde jakje, ook oude versleeten klompjes aan. Ze gaat pikkelend³ door de straat en draagend aan 't gewicht, ze komt terug van den boer met zware vracht, en ze moet heffen om de vracht weeder op den tram te krijgen. En als ze op ten tram zat dan zat ze daar op den tram haar te bepijzen.⁴ Zou ik er wel nu goed met thuis geraken. zou het nu geen kontrol zijn. dan als de vrouw aan de tram stilstaand is dan stapte ze er af. Dan gaat ze met haar vracht naar huis. En ook als de kontrol op komt dan zeggen dat het voor hun gebruik is.

¹ Gift Jef Van den Brande, 2018.

² Potsje: mutsje

³ Pikkelend: hinkend.

⁴ Bepijzen: overdenken.

Wie was dat jongetje dat dit neerschreef?

Roger Caluwé woonde in Slozen en liep school in het schooltje in de Beekstraat in Imde.

In Slozen geboren op 07.04.1931, was hij dus twaalf toen hij dit neerpende.⁵

Hij was een zoon uit het gezin van Frans Caluwé (21.04.1884 – 19.03.1971) en Maria Josephina De Proft (30.12.1888 – 07.02.1989), landbouwers en herbergiers in Slozen op het kruispunt van wat nu de Slozenstraat, de Drijpikkelstraat en de Temsesteenweg is.

Zij baatten daar toen 't Staminee "bij Caluwé" of "bij Fien" uit en de tramlijn "L" liep indertijd vlak voor hun huis langsheen de Drijpikkelstraat en de Temsesteenweg, met een halte bij dat kruispunt.

Roger Caluwé zat dus op de eerste rij om te aanschouwen wat er zich daar allemaal afspeelde. Het was immers een van de traditionele haltes waar stedelingen afstapten om naar boerderijen in de omgeving te lopen in de hoop wat eten te pakken te kunnen krijgen...

Bij deze geschiedenis is nog een zijdelingse informatie⁶ opgedoken: deze smokkelaarster waarvan sprake zou een verwante geweest zijn van Jef Van Cutsem⁷, populair gemeenteraadslid van de stad Brussel, de "volksburgemeester van de kanaalkant" en de geschiedenis ingegaan als de "lantarenman van Laken"⁸.

Die Jef Van Cutsem zélf dook ook regelmatig in Slozen op: hij baatte ook een handel in kachels en kolen uit en kwam hier takjes en wilgenschors halen om "hegeltjes" van te maken (= bundeltjes van gedroogde takjes, bijeen gehouden door wilgenschors, om de kachel mee aan te steken), vandaar zijn plaatselijke bijnaam van "Jef schors".

De tram "L" met rechts de gevel van het café "bij Caluwé".

⁵ Hij zou achteraf huwen met Catharina Lefèvre en overleed te Buggenhout op 12.01.1999.

⁶ Brief Frans De Schouwer uit Slozen dd. 16.10.2015.

⁷ Zie ook artikels in *LACA-tijdingen*: Leon Candau, "Lakense volksfiguren – Jozef Van Cutsem", jrg. 2, nr. 2, blz. 6, december 1990 en André Merens, "In mijn tijd – deel 2", jrg. 14, nr. 2, blz. 2 – 21, december 2003.

⁸ Omdat hij als werkmans van de *Regie voor Gas en Elektriciteit* de gasstraatlantaarns 's avonds ging aansteken en 's morgens ging doven. In 1958 verdwenen de laatste 60 gaslantaarns in Brussel. De twee laatste gaslantaarns die hij op zijn ronde moest doven waren die aan de ingang van koninklijk paleis van Laken.

HET PROCES TEGEN PEETER EXTEEN UIT MEUZEGEM

Marc Gillisjans

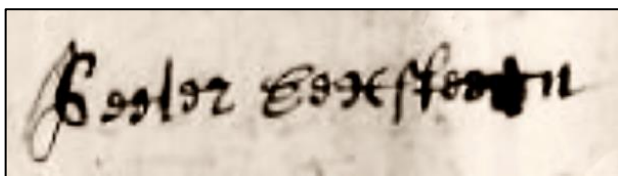
[uit: RA Leuven: schepengriffie Wolvertem 9141, onvolledig bundel en ongepagineerde stukken]

30.03.1751

Specificatie van de Commanderij van Pitzenburg als aanlegger tegen de gedaagde **Peeter Exteen**¹:

Getuige **Nicolaas van Rode**² kwam, ongeveer drie weken geleden, Exteen tegen en kloeg bijna geen brandhout meer in voorraad te hebben waarop Exteen hem toevertrouwde wel een boompje of twee te zullen leveren want, aldus Exteen, hij had van de Commanderij van Pitzenburg de toestemming om bomen te verkopen; Nicolaas zal alzo dezelfde dag nog een abeel kopen voor 2-5 en onmiddellijk betalen.

Hij tekende zijn verklaring met een kruisje.

(Dan volgen stukken van dagvaarding in des Heeren Kam te Imde op 19 april, 04 mei en 17 mei 1751.)

17.04.1751

Drossaard Wouters verzoekt Jan van der Stappen, zijn officier van justitie van de baronie van Imde, heerlijkheid van Wolvertem, Rossem en Meuzegem, om Peeter Exteen te dagvaarden om op maandag 19 april om 11 uur te verschijnen in des Heeren Camme te Imde

19.04.1751

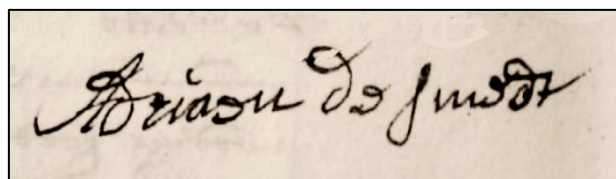
Die dag worden volgende getuigen gehoord:

1. **Adriaan de Smet** uit Steenhuffel verklaart dat op 28.03.1751, zijnde Passiezondag, in de voormiddag, Peeter Exteen uit Meuzegem bij hem was gekomen

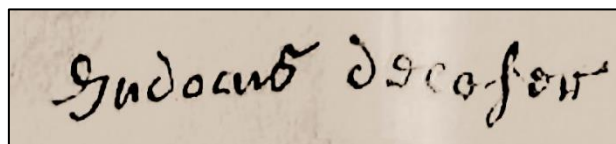
¹ Peeter Exteen, geboren te Meuzegem 29.05.1726, zoon van Norbertus met zijn derde echtgenote Anna Verdickt (x te Meuzegem in 1723). Norbertus huwde een eerste keer met Maria De Vogelaer in 1708 te Meuzegem en een tweede keer in 1719 te Wolvertem met Joanna Faes. Hij bekam alzo een gezin met twaalf kinderen.

om te vragen of hij geen brandhout nodig had; hij had de toestemming van de rentmeester van de Commanderij van Pitzenburg gekregen om dit te verkopen en hij had al enkele bomen omgehakt op de goederen die Adriaan van de Commanderij in huur hield.

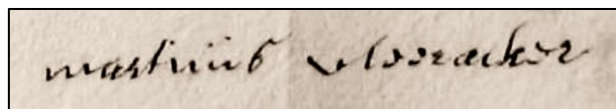
Adriaan zag hier 32 bomen liggen en vroeg de kostprijs van enkele bomen waarop Peeter 12 gulden vroeg, onmiddellijk te betalen vermits hij (Peeter) zelf nog 500 gulden aan de Commanderij moest betalen.

2. **Judocus de Coster**, zoon van de onlangs overleden Peeter³ uit Wolvertem, getuigt dat drie weken tevoren zijn vader hem vertelde van een abelenboom die hij voor 37 of 38 stuivers van Exteen had gekocht en die op het goed van Pitzenburg stond; vader had hem zelf gekapt maar nog niet vervoerd.

3. **Martinus Vleerackers**, zoon van Jan, verklaart dat Exteen uit der hand verschillende soorten bomen verkocht die op het goed van Pitzenburg stonden. Peeter vroeg voor twee eiken 6 gulden maar liet ze aan Martinus voor 4 gulden 10 stuiver; ze werden gekapt en vervoerd.

19.04.1751

De aanspraak & conclusies van drossaard C. H. Wouters tegen Exteen:

² Geboren in Meuzegem op 21.10.1714, zoon van Gerardus en Catharina de Doncker en met Maria Lauwers gehuwd te Wolvertem op 26.04.1744.

³ Gestorven te Wolvertem op 16.03.1751, man van Maria van Heymbeek.

Dat Exteen de boswachter was van de bossen van de Commanderij van Pitzenburg gelegen in de heerlijkheid Wolvertem.

Dat Nicolaas van Rode, toen hij zondags in de maand maart uit de kerk van Wolvertem kwam, tegen pachter Exteen gedurende een gesprek onder de weg meedeelde dat hij bijna geen brandhout meer had.

Dat gedaagde toen gezegd had wel voor twee boompjes te kunnen zorgen vermits hij hiervoor van Pitzenburg de toelating had.

Dat Peeter de Coster ongeveer een maand geleden één abeel kocht aan 1-17 maar dat zijn zoon Judocus de Coster hem kapte.

Dat Martinus Vleerackers twee eiken voor 4-10 kocht; gedaagde vroeg hem eerst 6 gulden en had de bomen zelf gekapt: Martinus had ze dan naar zijn huis vervoerd.

Dat Adriaan de Smet bij hem thuis te Steenhuffel op zondag 28 maart 1751 bezoek kreeg van Exteen en deze hem vroeg of hij brandhout nodig had en dat hij van de rentmeester van Pitzenburg toestemming had om dit te verkopen en dat ze dan samen naar de goederen van Pitzenburg die Adriaan de Smet in huur hield gingen.

Dat ze dan samen 32 bomen hadden onderzocht en dat Exteen hem 12 gulden vroeg, onmiddellijk te betalen vermits hij zelf aan de rentmeester nog 500 gulden moest betalen.

Dat de gedaagde het vertrouwen had geschonden dat hij van de Commanderij genoot en dat hij moest beschouwd worden als een publieke dief die moest gestraft worden tot voorbeeld van anderen.

De drossaard ziet zich daarom verplicht, op de vele klachten van de rentmeester van de Commanderij van Pitzenburg en van nog verschillende andere personen, om Exteen te dagvaarden.

30.04.1751

Drossaard Wouters verzoekt nogmaals Exteen te verschijnen op dinsdag 04 mei om 11 uur.

14.05.1751

Drossaard Wouters verzoekt nogmaals Exteen, voor de derde maal, met relaas op zegels, te dagen op maandag 17 mei in des Heeren Camme om 11 uur.

Een volgend stuk behandeld de kosten van het proces tussen Pitzenburg en Exteen:

30 maart 1751	
Voor de informatie preparatoir van Vleerackers, de Coster en de Smet	3-12
Voor de wetrechten	6-6

19 april 1751	
Rolle wetrechten, schriftuur van aanspraak	6-6
Copij van schriftuur van aanspraak van 16 folios	2-8
Insertie op de rolle	0-12
Appointement	0-6

04 mei 1751	
Wetreechten ter rolle	6-6
Insertie	0-9
Appointement	0-3

17 mei 1751	
Wetreechten ter rolle	6-6
Voor insertie	0-12
De zaak tot het verstek der gedaagde gevaceert met de rolle	3-12

05 juni 1751	
Geadviseerd binnen de stad Brussel	
De zaak zijnde gedecreteerd bij vonnis van verstek der gedaagde	6-7

07 juni 1751	
Ter rolle tot uitspraak van vonnis	6-6
Insertie	0-6
Voor dit en het dubbel	0-12
Voor schrijven van drie informatie preparatoir op 9 folio's	1-9
Voor de aanlegger een copij der notities	1-4

Samen: 53 – 0 gulden

Daarnaast steken er in de procesbundel ook stukken van *de Rolle van Officie* der schepenen tussen de drossaard en Exteen vanaf 20.12.1745 waarop Exteen in beschuldiging wordt gesteld zo vermetel te zijn geweest om met een *fusil* in de bossen van de Commanderij van Pitzenburg te gaan waar de jacht bij placcaat is verboden; er wordt hem een boete van 6 gulden opgelegd en deze *rolle* komen nog voor tot in 1751 waarbij ook Anna Verdickt, de weduwe wijlen Norbert Exteen en moeder van Peeter Exteen, voorkomt.

UIT MIJN JONGE TIJD...

Piet De Cuyper

Oorlogs-kinderleed:

Hie sè manneke: ne leipel levertraan!

Het is bijna niet te geloven, maar een tijdje geleden keek ik naar een heruitzending van het programma "Stukken van Mensen" en plots staat daar een verkoper met een oude fles levertraan van 1944, precies of hij kwam een goede fles wijn verkopen! Ik kon er nog snel een foto van nemen:

Ik werd 75 jaar terug in de tijd geslingerd naar de dagen van de tweede wereldoorlog want, ja, beste lezer, ik heb nog *den oorlog 40-45* meegemaakt, weliswaar als kleine jongen...

Ik heb dat goedje aan den lijve ondervonden en het smaakte "verschrikkelijk"... een lepel levertraan. Wij moesten in die tijd "aansterken" en kregen het wansmakelijke goedje te slikken want er heerste in de oorlogsjaren de "Engelse ziekte *Rachitis*" en daar kreeg men O-benen van, werd ons gezegd.

Elke dag in het laatste jaar kleuter stond zuster Mechtilde aan de deur van de klas en voor we de klas mochten betreden gaf ze ons een lepel levertraan en een jaar later in het eerste studiejaar in de jongensschool was het weer van dat: meester Rosiers gaf ons een lepel levertraan... *Baaah!!!*

Waren wij blij dat den oorlog in 1945 voorbij was, alleen al voor die vuile visolie!

Levertraan is een olie gewonnen uit de lever van kabeljauw en schelvis en die vette olie bevatte jodium, vitamine A en D en heeft een hoog gehalte aan omega vetzuren. Na de oorlog werd het goedje toegevoegd aan margarine. Levertraan werkte ook weerstandverhogend. Door de huidige antibiotica werd dit overbodig (tot zover dokter Piet).

Ik heb jaren geloofd dat het van de walvis kwam want dat maakte op ons, kleine jongens nog eens indruk, het ging daardoor ook gemakkelijker binnen. Soms, als we geluk hadden kregen we een snoepje, want die vieze olie bleef nog een hele tijdje plakken in onze mond. Je rook het gedurende uren in de klas.

Pijnlijke herinneringen kwamen boven bij het zien van het programma; ik denk niet dat die mijnheer beseftte wat hij teweeg bracht.

Wat hij er voor wilde vertellen ik niet maar het had hem op een rommelmarkt een slordige 200 euro gekost en het was niet meer te drinken!?

De verkoper had duidelijk de oorlog niet meegemaakt en had het dus ook niet moeten "nuttigen".

Waar kwam nu die levertraan vandaan? "*Winterhulp België*" verspreidde het en dat werd financieel gesteund door de hulp aan de bevolking door het bedrijfsleven en de Koloniale Loterij.

De hulpacties stonden onder toezicht van het Internationale Rode Kruis in Genève en de naam kwam van het Zwitserse "*Winterhilfe – Secours d'Hiver*".

Het moge duidelijk zijn dat Winterhulp niet tot stand kon komen zonder de goedkeuring van de Duitse bezetter. Ook al kon men Winterhulp niets verwijten, was de organisatie na de Bevrijding, in de toen heersende sfeer, verdacht.

De verschillende hulpverleningsorganisaties hernamen hun vooroorlogse zelfstandigheid en "Winterhulp" werd opgedoekt.

Ik heb de fles van het scherm geplukt ook al beseft ik dat maar een klein aantal van onze lezers dit ooit geproefd heeft. Alleen die van "voor den oorlog" herinneren zich dit en ik vrees dat ze het allemaal even "lekker" vonden...

Wij “moesten” de catechismus vanbuiten leren !

Ik heb mooie herinneringen aan de lagere jongensschool en aan de parochiale nonnekesschool.

Mijn kleuterjaren bij mijn favoriete non, zuster Mechtilde, ik zal ze nooit vergeten (de zuster bedoel ik)... Mijn lagere school met meester Rosiers (*eerste en tweede studiejaar*), meester Ooms (*derde en vierde studiejaar*) en meester Krokaert (*vijfde en zesde studiejaar*) en in dat 6de studiejaar onze voorbereiding tot onze plechtige communie met... zuster Mechtilde!

Zei ik niet, “*ik zal ze nooit vergeten*”?

Eerst en vooral door de lepel levertraan die ze ons als kleine jongens van 6 jaar toediende tijdens de oorlog maar ook omdat zij ons de catechismus deed vanbuiten leren.

Formaat A6, 90 bladzijden lang met de 10 geboden, de sacramenten en de akten van geloof, hoop, liefde en berouw.

We moesten het boekje, dat ons ma toen 5 Belgische Frank betaalde, helemaal van buiten leren... anders zouden we ons plechtige communie niet mogen doen, werd ons wijsgemaakt (!?), kwestie van ons te stimuleren.

De laatste week voor ons communie kwam *mijnheer pastoor* in hoogst eigen persoon naar de “catechismus”-les om ons te ondervragen.

Heel demonstratief stond hij dan van voor in de klas met het bewuste boekje in zijn gezegende handen.

Hij vuurde vragen af naar Jeanneke, Lowieke en anderen... Diegene die het beste kon antwoorden mocht tijdens de communie-optocht door de kerk de grote paaskaars dragen.

Ik (*uitsloverke*) mocht ze dus dragen samen met het meisje dat dus ook de “meeste” goeie antwoorden gaf en dat was, dit weet ik nog heel goed... “*Bie Van Praet*”! Ze woog zwaar (*de kaars bedoel ik*) en ik kreeg er al spijt van dat ik voor deze slavenarbeid een boekje van 90 blz. had vanbuiten geleerd... een zware opgave voor een 12-jarige op de dag van zijn plechtige communie.

Daarbij stel ik mij de vraag of mijn kleinkinderen nu ook nog zoveel moeite zouden doen om hun communie te “mogen doen”?

Mijn communiefeest in ons café “De Rozenboom”...

Toch heb ik speciale herinneringen aan mijn communiedag en zeker na het “feestmaal”.

Mijn meter Leonie was uitgenodigd in ons café (mijn peter was reeds overleden) samen met buurvrouw Wis.

Ons ma had een drietal tafels midden in het café naast elkaar gezet om feest te vieren. Wij aten de lekkere kramiek van bakker Van Malderen en daarna een grote aardbeitaart van bij Yvonne: in die tijd was dat feest!

De broer van onze pa en zijn kersverse vrouw Marie (zij trouwden de dag voordien) konden niet aanwezig zijn, maar wij zouden later op de dag naar Grimbergen gaan om het jonge paar, dat samen met de familie van Grimbergen nog aan het nafeesten waren, te begroeten.

De officiële foto voor m'n plechtige communie, Meise 1950.

De plechtige communie ging door in Meise, maar voor het vormsel moesten we naar het kanton Wolvertem, waar mgr. Suenens kwam en burgemeester Frans Van Doorslaer hielp door telkens z'n hand op de schouder te komen leggen.

Het was een gezellige koffietafel in "De Rozenboom" met bijhorende geschenken en daarna ravotten in onzen boomgaard terwijl de volwassenen nog wat bijpraten. Een eenvoudig feest waar we toch van konden genieten, heel anders dan nu!?

Bijna verdronken op mijn communiedag...

Rond vier uur trokken we dan naar Grimbergen en voegden ons bij de familie en de jongeren rond de visvijver.

Ik had plaatsgenomen voor onze pas getrouwde nonkel gekleed in zijn trouwkostuum en ik in mijn nieuw communiekostuum.

Per ongeluk kreeg ik een kleine duw en viel in de toch wel zeer diepe visvijver. Ik kon niet zwemmen en alles werd zwart voor mijn ogen. Plots voelde ik dat iemand mij vastnam en naar de oppervlakte trok. Wij werden uit het water geholpen en naast mij stond nonkel Jef die mij was nagesprongen.

Onze nieuwe kostuums waren natuurlijk drijfnat en stonken naar het vuile water van de visvijver.

Ik heb mijn leven een beetje te danken aan nonkel want alleen had ik nooit uit die vijver geraakt. Ik zal de dag van mijn plechtige communie nooit vergeten!

Mijn catechismus ligt nog steeds in mijn nachtkastje en ik toon jullie de kaft die voor de tachtigers en zeventigers en misschien ook nog wel late zestigers herkenbaar zal zijn.

Wat ne mens al niet moet doen om in de hemel te komen!?

Dat muntje van 25 centiem met een gaatje...

In mijn jonge jaren bestonden er munten van 5, 10 en 25 centiemen (de oude Belgische muntwaarden) en ze hadden alle drie een gaatje.

Ze hadden ook nog wat waarde want ik herinner mij (het is nu meer dan 70 jaar geleden) dat ik op de eerste schooldag met de tram "L" naar Brussel reed, afstapte aan de Houba de Strooperlaan en dan te voet moest lopen tot aan het Sint-Pieterscollege om daar te beginnen aan mijn middelbare studies.

Onderweg bevond zich een snoepwinkel en om ons moed in te snoepen kochten we daar voor 25 centiem vier lekkere karamellen.

Het was een klein snoepwinkeltje maar met een keuze van honderden bollen, karamellen, spekken, lekstokken enz. Het was alsof ik mij in een snoepkraam bevond op de markt.

Ik vond de fruitkaramellen het lekkerste en om de ongeveer 3 km te overbruggen hadden we toch wat suikers nodig; drie kilometer heen en drie kilometer terug. Ik probeerde zuinig te zijn en twee karamellen te bewaren voor de terugtocht maar de dag was lang en tijdens de speeltijd was de verleiding te groot zodat de twee resterende karamellen...

Wat was er nu zo bijzonder aan die muntjes?

Er werd heel wat metaal uitgespaard bij het slaan van deze munten door er een gaatje in te laten. Wij regen ze aan een koordje om ze niet te verliezen en stopten ze dan in onze broekzak.

Een volgende goeie vraag die je me kan stellen is: vanwaar kwamen dan die muntjes met het gaatje die ik bewaarde voor mijn voettocht naar de grote school?

Petrus en Paulus zorgden daarvoor...

Een paar dagen voor de eerste kermis in Meise (*het eerste weekend van de maand juli*) was er de feestdag van de heiligen Petrus en Paulus en vroeger maakten de kinderen in Meise die dag een versierd *kapelleke* aan de voordeur: een kapelleke gemaakt in wit zand versierd met veldbloemen.

De dag ervoor liepen we langs het wegje naar de Hazenbos en plukten zoveel mogelijk veldbloemen liefst met steel zodat we ze in een vaas konden zetten om fris te blijven tot de volgende dag. Om 5u30 's morgens waren we present om ons kapelleke te strooien en te versieren door de veldbloemen in het witte zand te steken. Nog een kruiske in het

midden en dan het voornaamste: een "grote" soepkom om alle munten in te verzamelen die we van de voorbijgangers kregen die ons kapelleke kwamen bekijken.

Ons kapelleke moest klaar zijn rond kwart voor zeven want dan kwamen de eerste pendelaars naar Brussel voorbij om de tram te nemen naar het werk. Die dag stonden er aan "De Rozenboom" drie mooi versierde kunstwerken, broederlijk naast elkaar.

Meestal kregen we een muntje van 10 of 25 centiemmen en tijdens het "spitsuur" in de Boechtstraat tussen 7 en 8 uur werden er heel wat muntjes geschonken.

Later kwamen de eerste klanten van ons café een pintje drinken en wij genoten van hun vrijgevigheid. Michel de beenhouwer trakteerde ons elk met een stuk van 5 frank en zo werd de naamdag van Petrus en Paulus, in de volksmond "*Kapellekesdag*" voor de *kadeekes* van "De Rozenboom" heel winstgevend.

De muntjes met gaatjes werden aan een koordje geregen en drie dagen later was het kermis en met de centen van ons kapelleke en die van *moeder Florans* trokken we er naartoe om de lekkere smoutebollen van het kraam van Vandervaeren te kopen of naar de zwier of de rups te gaan, mijn kermismolens waar ik het liefste inzat.

Nog beter waren de stukjes aardbeitaart die ons ma had besteld bij Van Malderen of bij Yvonne en die ik van mijn broers overkocht met mijn munten en de bijhorende gaten.

"Muntjes met een gaatje" heb ik daarna niet meer gezien; de tijd van onze Belgische Frank is ook al heel lang verleden tijd...

Hoe zulk een "gaatje van een muntje" voor herinneringen kan zorgen, al was het maar om ze aan een koordje te rijgen, karamellen mee te kopen of een lekker stuk kermistaart!

Waar is de tijd...

en beiaard
TAVERNE - RESTAURANT

keuken open van 12u tot 22u
dinsdag en woensdag gesloten - open op feestdagen

Brusselsesteenweg 48 - 1860 Meise - 02 269 70 04

PAPIERWAREN - DAGBLADHANDEL

lotto
TABAK • SPEELGOED

huis
CALLEBAUT

Luc en Nadine

**Brusselsesteenweg 33
1860 MEISE**

maandag - vrijdag
06u15 - 18u00
zaterdag
07u00 - 18u00

Tel.: 02 269 27 25

Van Ossel
Keukens, badkamermeubelen & inbouwkasten

Wilgenlaan 17 bus1
1861 Wolvertem (Meise)
Tel: 02/269.91.02
E-mail: van.ossel.keukens@telenet.be
www.vanosselkeukens.be

ilwa

M
timaya

BROOD EN BANKETBAKKERIJ

Hoogstraat 87 - 1861 Wolvertem
02 310 55 68 - bartdenbakker@timaya.be

CAFÉ OSSEL-STAR

Bij Nico & Sofie

Kasteelstraat 12 – 1785 OSSEL (Brussegem)

052 57 01 60

Openingsuren: MAANDAG - DINSDAG - DONDERDAG - VRIJDAG - ZATERDAG vanaf 10 uur
ZONDAG vanaf 8 uur (april - september) of vanaf 8.30 uur (oktober - maart)
op WOENSDAG zijn we gesloten

zeer ruim zomerterras - aparte kinderspeelhoek
biljartzaal - zaal voor vergaderingen en feesten

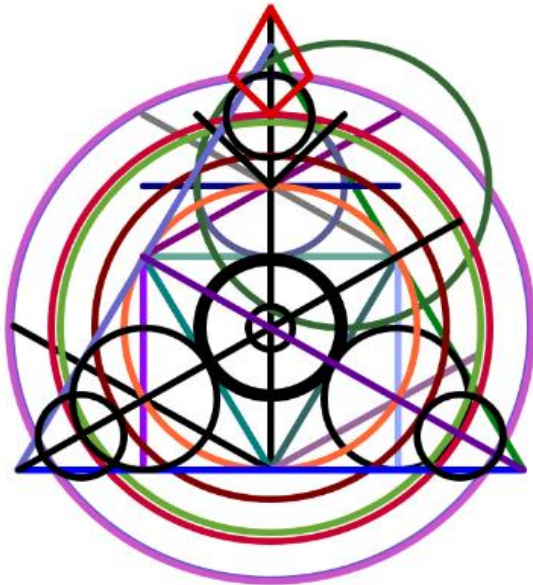
www.archi-tect.be bv bvba

Ingeschreven bij de Vlaamse Orde van Architecten, stamnummer B400222

1860 Meise & 1000 Brussel

email@archi-tect.be T. 0475.529.910

Architect Walther DeCleyne + speciale technieken

ARCHITECT

**SOMEONE WHO SOLVES PROBLEMS
YOU DIDN'T KNOW YOU HAD
IN A WAY YOU DON'T UNDERSTAND!
ALSO WIZARD, MAGICIAN**

SENSE OF CO-HOUSING WITH NATURE®

DAKWERKEN

LANIN W.

Begonialaan 10
1853 Strombeek-Bever

email: willem.lanin@skynet.be
Tel./Fax: 02 267 83 06

WIT SYMPATHIE

Verzekeringen

Uw KBC-Verzekeringsagent, altijd een stapje voor

Wij helpen u graag.

- ▶ [Verzekeringen voor u als particulier](#)
- ▶ [Verzekeringen voor uw beroepsleven en voor ondernemingen](#)
- ▶ [Hoe schade aangeven?](#)

Vestiging Wolvertem

VEILINGLAAN 12 - 1861 WOLVERTEM
T.+ 32 2 269 33 02

wim.van.campenhout@verz.kbc.be
<https://www.kbcagent.be/zvc>

Vestiging Londerzeel

MECHELSESTRAAT 20 - 1840 LONDERZEEL
T.+ 32 52 30 33 58

wim.van.campenhout@verz.kbc.be
<https://www.kbcagent.be/zvc>

4 redenen om klant te zijn bij KBC

Kies de zichtrekening die het best bij je past

Van gratis tot heel veel extra's. Open nu online en je krijgt dadelijk je rekeningnummer.

Simuleer je hypothecaire lening

Bereken in 2 minuten hoeveel je woonkrediet of hypothecaire lening kost.

Advies nodig? Op kantoor en... bij je thuis

Advies nodig en geen tijd om naar je kantoor te gaan? Met (video) chat staan onze experts voor je klaar tot 22 uur en op zaterdag tot 17 uur!

Wat is KBC Mobile?

De referentie in de banksector. Al meer dan een 600.000 klanten gebruiken KBC Mobile voor hun banktransacties. Download KBC Mobile nu!

KBC BANK MEISE

BRUSSELSESTEENWEG 19 - 1860 MEISE

Tel: + 32 2 272 72 00

Fax: 02 272 72 01

meisel@kbc.be

Maandag	09.00 - 12.30	12.30 - 18.00 Enkel op afspraak
Dinsdag	09.00 - 12.30	12.30 - 18.00 Enkel op afspraak
Woensdag	09.00 - 12.30	12.30 - 18.00 Enkel op afspraak
Donderdag	09.00 - 12.30	12.30 - 18.00 Enkel op afspraak
Vrijdag	09.00 - 12.30	12.30 - 18.00 Enkel op afspraak

Ontdek het volledige aanbod

[Betalen en zelf bankieren](#)

[Spaarproducten](#)

[Pensioensparen](#)

[Beleggingsproducten](#)

[Lenen](#)

[Verzekeren](#)

70

1949 - 2019

Banden ROELANTS
ceva tyre network

Merchtemsesteenweg 154

1861 Wolvertem (Meise)

Tel.: 02/269.11.99 - info@bandenroelants.be

www.bandenroelants.be

Aanbevolen door alle leasingmaatschappijen